

ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტი (IDFI)

“საქართველოს საჯარო დაწესებულებებში დასაქმებულთა სტატისტიკა გენდერულ ჭრილში”

კვლევა განხორციელდა პროექტ "საჯარო ინფორმაციის მონაცემთა ბაზა - www.opendata.ge"- ფარგლებში, ფონდ „ღია საზოგადოება - საქართველოს“ მხარდაჭერით. კვლევა განხორციელდა 2013 წლის აპრილის თვეში საჯარო დაწესებულებებიდან მიღებული ოფიციალური მონაცემების მიხედვით.

OPEN SOCIETY GEORGIA FOUNDATION
ფონდი ღია საზოგადოება საქართველო

კვლევაში გამოთქმული მოსაზრებები, შესაძლებელია არ გამოხატავდეს ფონდ „ღია საზოგადოება-საქართველოს“ პოზიციას. შესაბამისად, აღნიშნული ორგანიზაცია არ არის პასუხისმგებელი ბიულეტენის შინაარსზე.

შინაარსი

შესავალი.....	3
საჯარო სამსახურში დასაქმებულები	6
დასაქმებულ თანამშრომელთა სტატისტიკური მონაცემები გენდერულ ჭრილში.....	10
ხელმძღვანელ პოზიციებზე დასაქმებულ თანამშრომელთა გენდერული მდგომარეობა	14
დასაქმებულ თანამშრომელთა ასაკი გენდერულ ჭრილში	18
მრავალშვილიანი თანამშრომლების სტატისტიკა გენდერულ ჭრილში.....	20
განთავისუფლებული თანამშრომლები	23
განთავისუფლებული თანამშრომლების სტატისტიკა გენდერულ ჭრილში	28
ხელმძღვანელობის ინიციატივით განთავისუფლებული თანამშრომლების სტატისტიკა გენდერულ ჭრილში	32
საკუთარი განცხადების საფუძველზე განთავისუფლებულ თანამშრომელთა სტატისტიკა გენდერულ ჭრილში	34
განთავისუფლებული თანამშრომლების მიერ შეტანილი ადმინისტრაციული საჩივრები გენდერულ ჭრილში	36
თანამშრომელთა შვებულება.....	38
ანაზღაურების გარეშე შვებულებით მოსარგებლე თანამშრომლების სტატისტიკა გენდერულ ჭრილში	39
ანაზღაურებადი დეკრეტული შვებულებით მოსარგებლე თანამშრომლების სტატისტიკა გენდერულ ჭრილში	40
ანაზღაურების გარეშე დეკრეტული შვებულებით მოსარგებლე თანამშრომლების სტატისტიკა გენდერულ ჭრილში	42
დასკვნა.....	44

შესავალი

2010 წლის 26 მარტს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონი გენდერული თანასწორობის შესახებ, რომლის მიზანია საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა სფეროში სქესობრივი ნიშნით დისკრიმინაციის დაუშვებლობა, სათანადო პირობების შექმნა ქალისა და მამაკაცის თანასწორი უფლებების, თავისუფლებებისა და შესაძლებლობების რეალიზაციისათვის. „გენდერული თანასწორობის შესახებ კანონის“ მე-6 მუხლის მიხედვით, რომელიც უკავშირდება გენდერულ თანასწორობას შრომითი ურთიერთობებისას, სახელმწიფო ხელს უნდა უწყობდეს დასაქმების თანაბარ ხელმისაწვდომობას ორივე სქესის პირთათვის.

ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტი (IDFI) წინამდებარე კვლევის ფარგლებში შეეცადა გაერკვია რამდენად დაცულია საქართველოს საჯარო დაწესებულებებში შრომით ურთიერთობებში გენდერული თანასწორობა, თანაბარ პირობებში მიმდინარეობს თუ არა საჯარო დაწესებულებებიდან საჯარო მოსამსახურეთა, როგორც რიგით, ასევე ხელმძღვანელ პოზიციებზე მიღება და განთავისუფლება.

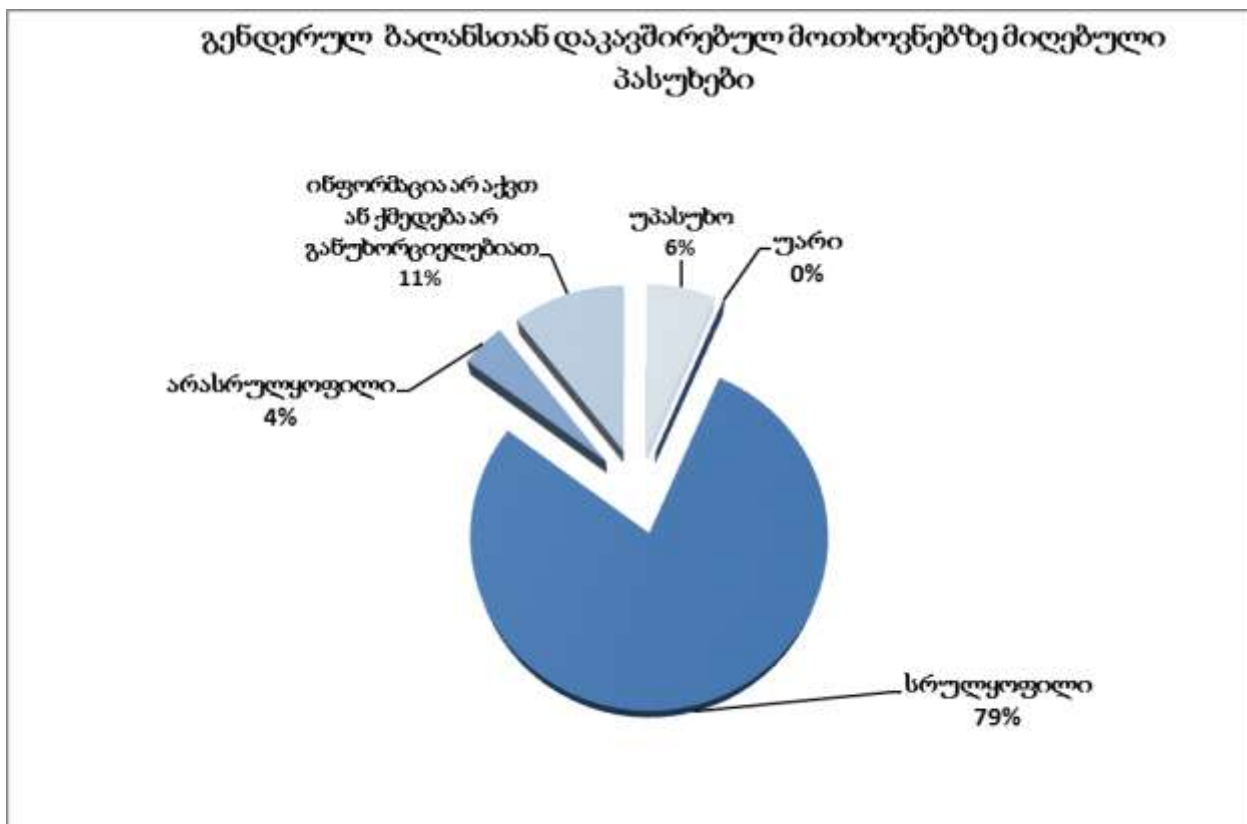
საქართველოში არსებული დემოგრაფიული პრობლემებიდან გამომდინარე, ინსტიტუტის ინტერესის სფეროს წარმოადგენდა, იმის დადგენა თუ რამდენად უზრუნველყოფილია საქართველოს კანონმდებლობით ორივე სქესის საჯარო მოსამსახურეებისათვის შობადობის ხელშეწყობა.

„გენდერული თანასწორობის შესახებ საქართველოს კანონის“ მე-5 მუხლის მიხედვით საჯარო დაწესებულებების ოფიციალურ სტატისტიკურ ანგარიშებში შეტანილი უნდა იქნას სქესის ნიშნით განცალკევებული მონაცემები. შრომით ურთიერთობებში გენდერულ თანასწორობასთან დაკავშირებული მონაცემების გასარკვევად ინსტიტუტმა მიმართა საქართველოს 175 საჯარო დაწესებულებას. თითოეულ მათგანს გაეგზავნა იდენტური შინაარსის ცამეტი შეკითხვა, შემდეგი შინაარსის საჯარო ინფორმაციის მოთხოვნით:

1. დასაქმებულ თანამშრომელთა რაოდენობა გენდერულ კრილში (მამაკაცთა და ქალთა რაოდენობა);
2. ხელმძღვანელ პოზიციებზე (განყოფილების უფროსი და ზემოთ) დასაქმებულთა რაოდენობა გენდერულ კრილში (მამაკაცთა და ქალთა რაოდენობა);
3. ხელმძღვანელობის მიერ განთავისუფლებულ თანამშრომელთა რაოდენობა გენდერულ კრილში (მამაკაცთა და ქალთა რაოდენობა);

4. ხელმძღვანელობის მხრიდან ხელმძღვანელ პოზიციებიდან (განყოფილების უფროსი და ზემოთ) განთავისუფლებულ თანამშრომლების რაოდენობა გენდერულ ჭრილში (მამაკაცთა და ქალთა რაოდენობა);
5. პირადი განცხადების საფუძველზე განთავისუფლებულ თანამშრომელთა რაოდენობა გენდერულ ჭრილში (მამაკაცთა და ქალთა რაოდენობა);
6. ხელმძღვანელ პოზიციებიდან (განყოფილების უფროსი და ზემოთ) პირადი განცხადების საფუძველზე განთავისუფლებულ თანამშრომლების რაოდენობა გენდერულ ჭრილში (მამაკაცთა და ქალთა რაოდენობა);
7. რამდენმა თანამშრომელმა ისარგებლა უხელფასო შვებულებით გენდერულ ჭრილში (მამაკაცთა და ქალთა რაოდენობა);
8. რამდენმა თანამშრომელმა ისარგებლა ანაზღაურებადი დეკრეტული შვებულებით გენდერულ ჭრილში (მამაკაცთა და ქალთა რაოდენობა);
9. რამდენმა თანამშრომელმა ისარგებლა აუნაზღაურებადი დეკრეტული შვებულებით გენდერულ ჭრილში (მამაკაცთა და ქალთა რაოდენობა);
10. დასაქმებულთა საშუალო ასაკი გენდერულ ჭრილში;
11. დასაქმებულთა შორის 3 და მეტი შვილის მშობელთა რაოდენობა გენდერულ ჭრილში (მამაკაცთა და ქალთა რაოდენობა);
12. 2008-2013 წლებში დათხოვნილ/გათავისუფლებულ თანამშრომელთა მიერ (მამაკაცთა და ქალთა რაოდენობის მითითებით) შემოტანილ ადმინისტრაციულ საჩივრების რაოდენობა;
13. დათხოვნილ/გათავისუფლებულ თანამშრომელთა მიერ (მამაკაცთა და ქალთა რაოდენობის მითითებით) შემოტანილ ადმინისტრაციულ საჩივრებზე მათ სასარგებლოდ გამოტანილი გადაწყვეტილებების რაოდენობა (2008-2013 წლები).

გაგზავნილი 2275 მოთხოვნიდან, ინსტიტუტმა სრულყოფილი პასუხი მიიღო 1789 მათგანზე, არასრულყოფილი პასუხი იქნა გაცემული 96 მოთხოვნაზე, უარს ადგილი ჰქონდა 3 შემთხვევაში, უპასუხოდ დატოვებული იქნა 147 მოთხოვნა, ხოლო 240 შემთხვევაში დაწესებულებები იუწყებოდნენ, რომ მათ არ გააჩნდათ მოთხოვნილი ინფორმაცია.

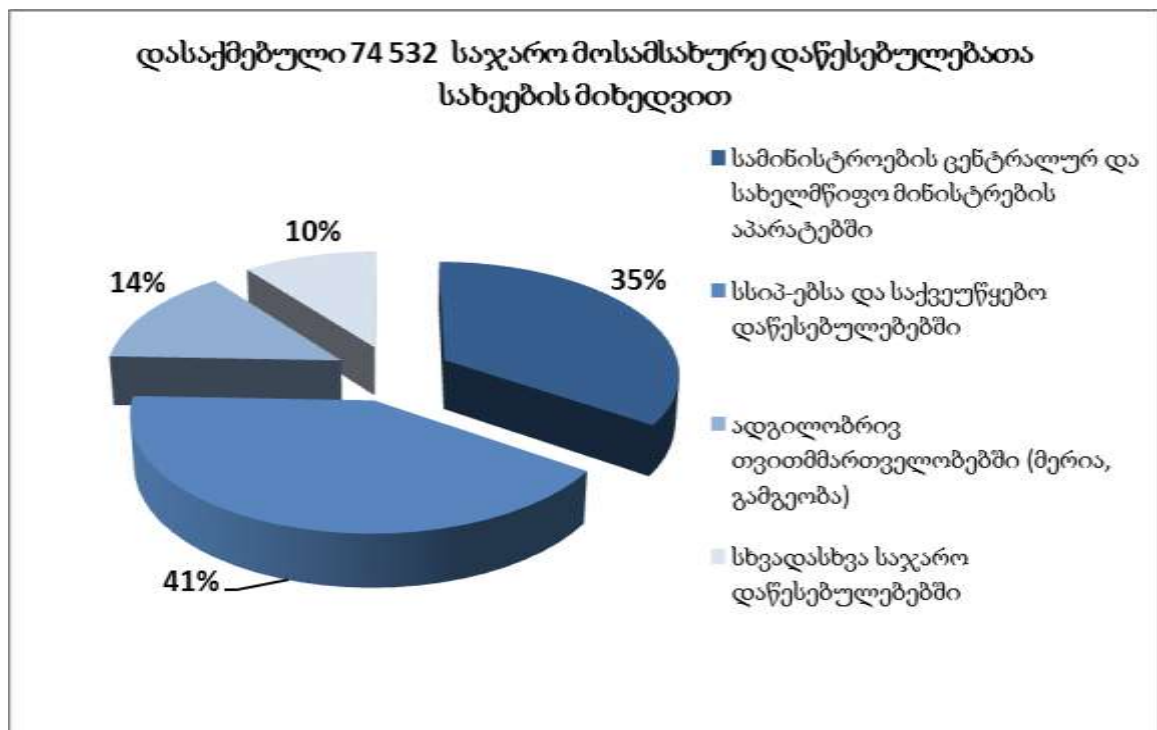

წინამდებარე კვლევაში სრულყოფილად მიღებულ მონაცემებზე დაყრდნობით წარმოდგენილი იქნება ის ძირითადი მახასიათებლები, რომლებიც დაკავშირებულია საქართველოს 175 საჯარო დაწესებულებაში დღეის მდგომარეობით არსებულ გენდერულ თანასწორობასთან.

საჯარო სამსახურში დასაქმებულები

„საჯარო სამსახურის შესახებ საქართველოს კანონის“ მიხედვით, საჯარო მოსამსახურე არის საქართველოს მოქალაქე, რომელიც ამ კანონით დადგენილი წესით და დაკავებული თანამდებობის შესაბამისად, ეწევა ანაზღაურებად საქმიანობას სახელმწიფო ან ადგილობრივი თვითმმართველობის დაწესებულებაში. საჯარო მოსამსახურის სახეობა: სახელმწიფო-პოლიტიკური თანამდებობის პირი, მოხელე, დამხმარე მოსამსახურე და შტატგარეშე მოსამსახურე. მოხელე არის პირი, რომელიც ინიშნება ან აირჩევა საშტატო თანამდებობაზე. მოხელეები იყოფიან სახელმწიფო მოხელეებად და ადგილობრივი თვითმმართველობის მოხელეებად.

საქართველოს საჯარო დაწესებულებებში დასაქმებული საჯარო მოსამსახურეების რაოდენობის შესახებ ინფორმაცია ინსტიტუტმა სრულყოფილად მიიღო 166 საჯარო დაწესებულებიდან. როგორც მიღებული დოკუმენტაციიდან ირკვევა საქართველოს 166 საჯარო დაწესებულებაში სულ დასაქმებულია 74 532 პირი, რომელთაგან ხელმძღვანელ პოზიციებზე (განყოფილების უფროსი და ზემოთ) იმყოფება 8714 საჯარო მოსამსახურე. 74 532 საჯარო მოსამსახურიდან 25 703 პირი დასაქმებულია სამინისტროების ცენტრალურ და სახელმწიფო მინისტრების აპარატებში, 30 644 პირი - საჯარო სამართლის იურიდიულ პირებსა და საქვეუწყებო დაწესებულებებში, 10 421 პირი - ადგილობრივ თვითმმართველობებში, ხოლო დანარჩენი 7764 პირი საქართველოს სხვა საჯარო დაწესებულებებში.

„საჯარო სამსახურის შესახებ საქართველოს კანონის“ მიხედვით სახელმწიფო დაწესებულებებში დასაქმებული მოხელეების მინიმალური ასაკი შეიძლება იყოს 21 წელი, ხოლო ადგილობრივი თვითმმართველობის მოხელეების - 18 წელი. საჯარო დაწესებულებებისთვის ყველაზე პრობლემატური აღმოჩნდა მოთხოვნა დასაქმებულთა საშუალო ასაკის შესახებ, რადგან ხშირ შემთხვევაში პასუხისმგებელი პირების მიერ ვერ ხერხდებოდა საკუთარ თანამშრომელთა ასაკის საშუალო არითმეტიკულის მოწოდება, რაც ინსტიტუტს არ აძლევდა საშუალებას, გაეგო კონკრეტულ დაწესებულებაში დასაქმებული თანამშრომლების საშუალო ასაკი.

მესტიის მუნიციპალიტეტის გამგეობა

GEORGIA MESTIA MUNICIPALITY OF ADMINISTRATION

№307

11.04.2013 წ.

ინფორმაციის თავისუფლების

განვითარების ინსტიტუტის დირექტორს

ბატონ გიორგი კლდიაშვილს

ბატონო გიორგი

თქვენი 01.04.2013 წლის OPD 04/13-030 წერილის პასუხად გენდერულ ჭრილში გაცნობებთ შემდეგი სახის ინფორმაციას:

10. დასაქმებულთა საშუალო ასაკი მამაკაცებში 26-წლიდან 60-წლამდე, ქალებში 25-წლიდან 70-წლამდე.

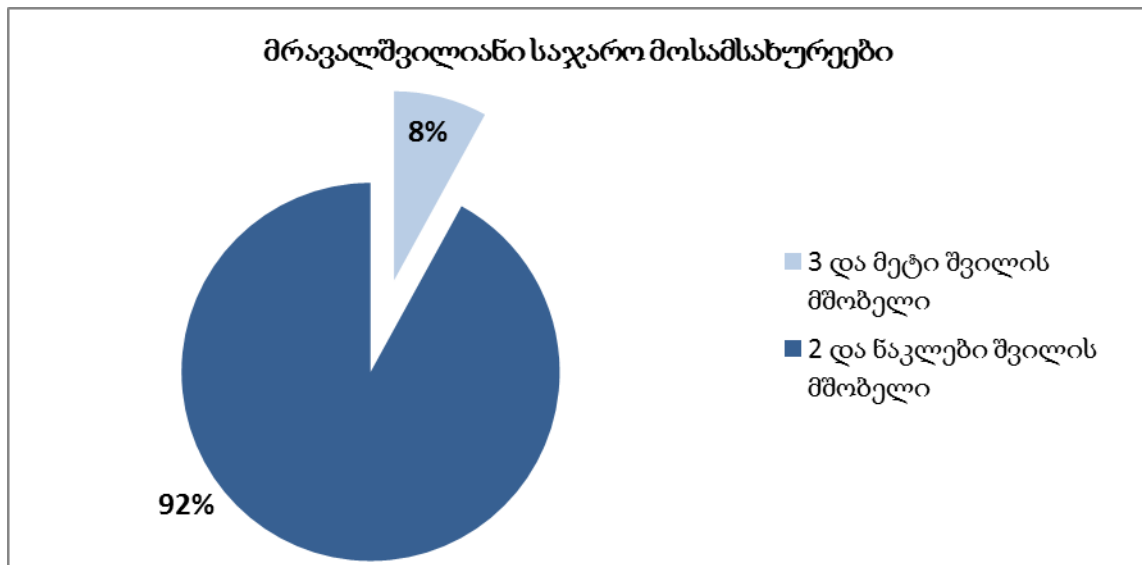
სრულყოფილი ინფორმაცია, დასაქმებულთა საშუალო ასაკის შესახებ ინსტიტუტს გააჩნია 31 207 საჯარო მოსამსახურეზე, რაც შეადგენს **38,4 წელს**.

საჯარო დაწესებულებებში დასაქმებული თანამშრომლების საშუალო ასაკი დაწესებულებათა სახეების მიხედვით გამოიყურება შემდეგნაირად:

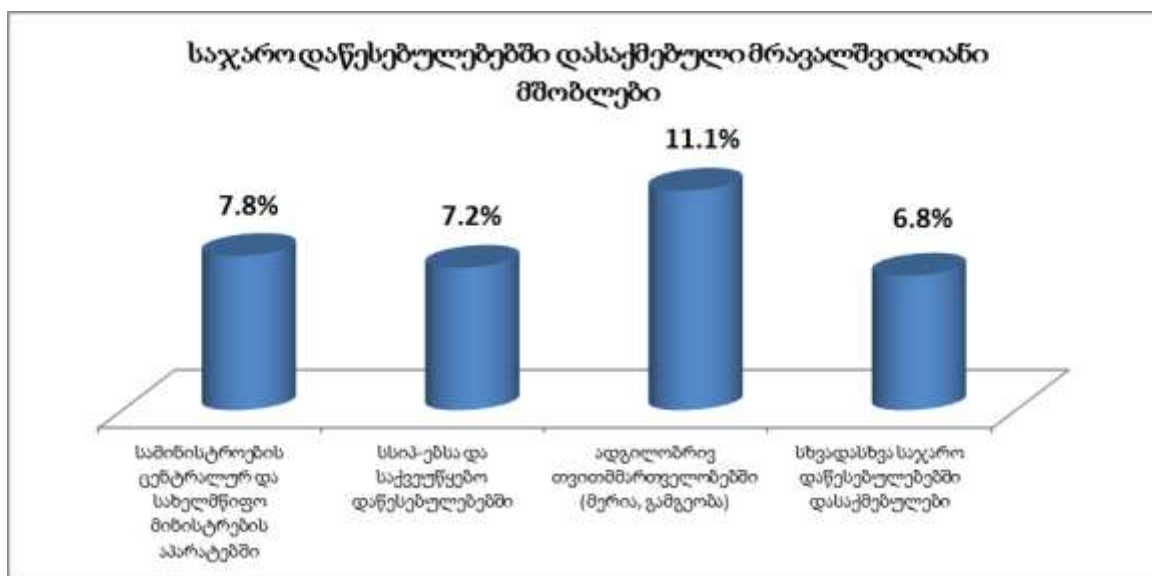
დასაქმებულები დაწესებულების სახეების მიხედვით	საშუალო ასაკი
სამინისტროების ცენტრალურ და სახელმწიფო მინისტრების აპარატებში	38,6
სსიპ-ებსა და საქვეუწყებო დაწესებულებებში	37,9
ადგილობრივ თვითმმართველობებში (მერია, გამგეობა)	39,2
სხვა საჯარო დაწესებულებებში დასაქმებულები	37,8

საქართველოში არსებული დემოგრაფიული პრობლემების გათვალისწინებით, ინსტიტუტის ინტერესის სფეროს წარმოადგენდა საჯარო დაწესებულებებში დასაქმებული მრავალშვილიანი საჯარო მოსამსახურეების რაოდენობის შესახებ ინფორმაცია.

საჯარო დაწესებულებებში დასაქმებულ თანამშრომლების შვილების რაოდენობის შესახებ ინფორმაცია ინსტიტუტმა მიიღო 64 348 თანამშრომელზე. მიღებული დოკუმენტაციიდან ირკვევა, რომ საჯარო დაწესებულებებში დასაქმებული 64 348 პირიდან 3 და მეტი შვილის მშობელი გახლავთ მხოლოდ 5 139 ადამიანი.

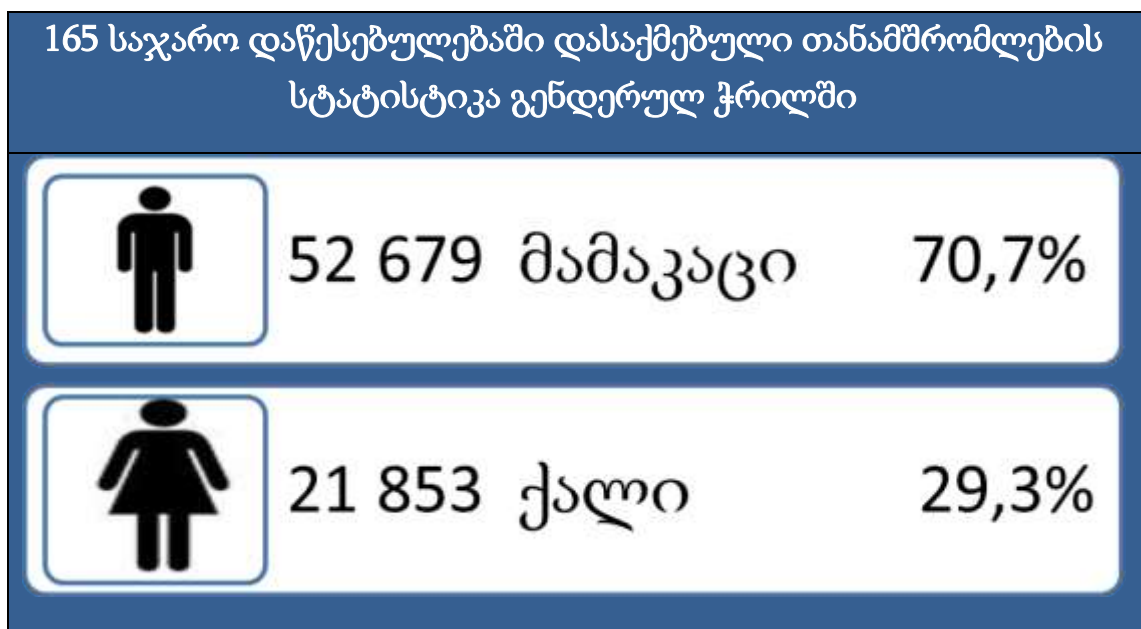
დაწესებულების სახეების მიხედვით, როგორც ირკვევა, პროცენტულად ყველაზე მეტი მრავალშვილიანი მშობელი დასაქმებულია ადგილობრივ თვითმმართველობებში - 11,1 %. სამინისტროების ცენტრალურ და სახელმწიფო მინისტრების აპარატებში დასაქმებული თანამშრომლების 7,8% არის მრავალშვილიანი, სსიპ-ებსა და საქვეუწყებო დაწესებულებებში - 7,2 % , ხოლო სხვა საჯარო დაწესებულებებში - 6,8%.

დასაქმებულ თანამშრომელთა სტატისტიკური მონაცემები გენდერულ ჭრილში

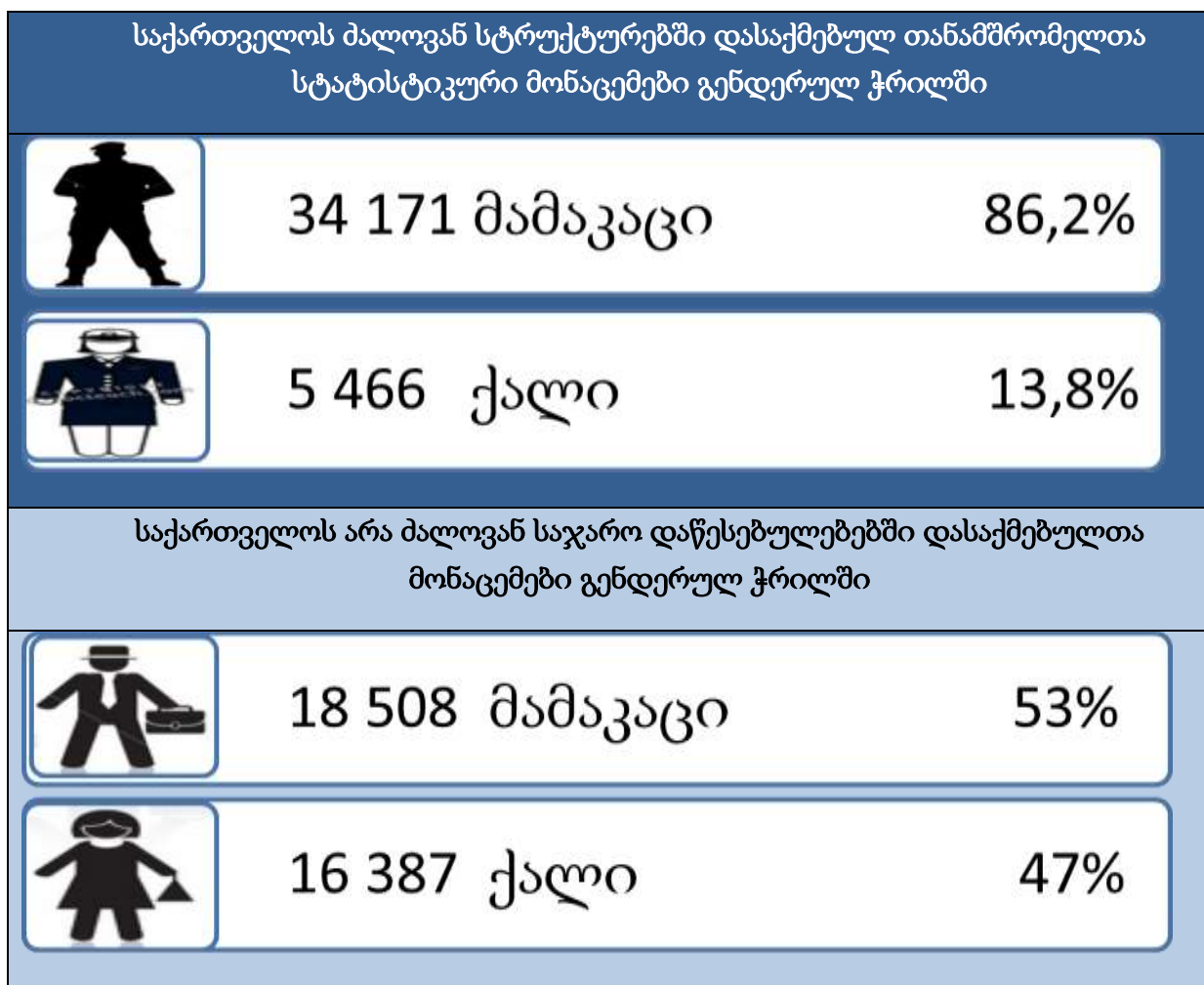
„გენდერული თანასწორობის შესახებ საქართველოს კანონის“ მე-6 მუხლის მიხედვით სახელმწიფო ხელს უწყობს დასაქმების თანაბარ ხელმისაწვდომობას ორივე სქესის პირთათვის. დღევანდელი მდგომარეობით, საჯარო დაწესებულებებში არსებული დასაქმების თანაბარი ხელმისაწვდომობის პირობებში, საქართველოს 166 საჯარო დაწესებულებების 74 532 თანამშრომლიდან უმრავლესობას წარმოადგენენ მამაკაცები.

მამაკაცთა რაოდენობა 52 679-ია, ხოლო ქაღთა რაოდენობა - 21 853 -ს შეადგენს.

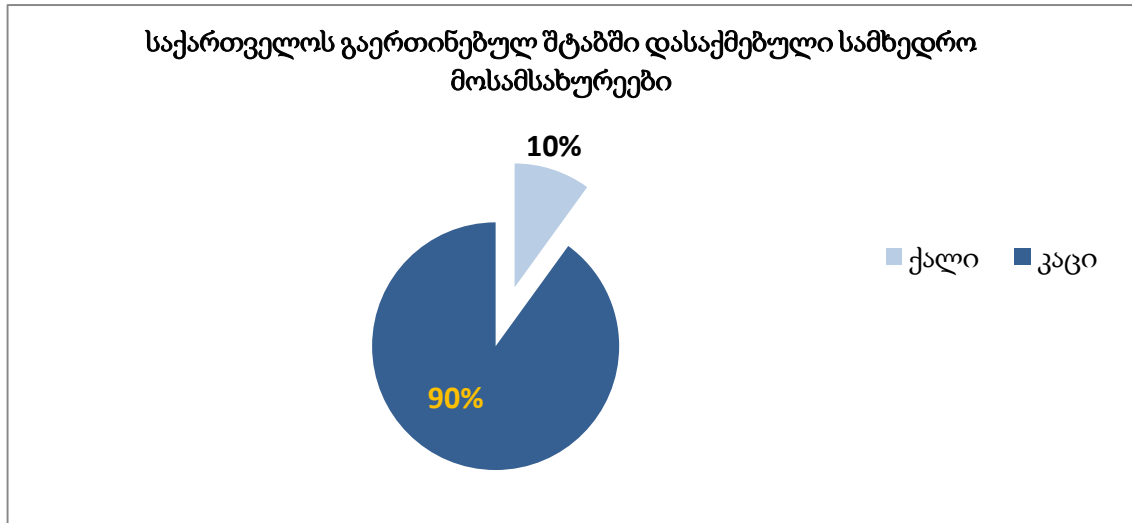
„გენდერული თანასწორობის შესახებ საქართველოს კანონის“ იმავე მუხლის მიხედვით დასაქმებისას და შრომითი მოვალეობების შესრულებისას დასაშვებია სქესის ნიშნით პირთა არათანაბარ მდგომარეობაში ჩაყენება ან/და მათთვის უპირატესობის მინიჭება, რაც გამომდინარეობს სამუშაოს არსიდან, სპეციფიკიდან ან მისი შესრულების პირობებიდან. სწორედ აღნიშნულ გარემოებას უკავშირდება საქართველოს საჯარო დაწესებულებებში დასაქმებულებს შორის არსებული გენდერული დისბალანსი, ვინაიდან საჯარო დაწესებულებებში დასაქმებულ მამაკაცთა 66%-იანი მაჩვენებელი ძირითადად განპირობებულია ძალოვან სტრუქტურებში მამაკაცების სიმრავლით. 166 საჯარო დაწესებულებიდან, რომლებმაც სრულყოფილად წარმოადგინეს გენდერულ ჭრილში დასაქმებულ თანამშრომელთა შესახებ

ინფორმაცია, ძალოვან სტრუქტურებს წარმოადგენენ: საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სრული სისტემა, საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს ცენტრალური აპარატი, საქართველოს სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახური, საქართველოს დაზვერვის სამსახური. ამ საჯარო დაწესებულებებში დასაქმებულია სულ 39 637 პირი, რომელთაგან 34 171 მამაკაცია, ხოლო 5 466 ქალი. რაც შეეხება "არა ძალოვან" საჯარო დაწესებულებებში დასაქმებულ თანამშრომლებს ამ შემთხვევაში 34 872 თანამშრომლიდან მამაკაცთა რაოდენობაა 18 508, ხოლო ქალთა რაოდენობა შეადგენს 16 387-ს.

ძალოვან სტრუქტურებში დასაქმებულ თანამშრომლების რაოდენობაში შესულია მხოლოდ საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს ცენტრალური აპარატის მონაცემები. რაც შეეხება საქართველოს თავდაცვის გაერთიანებულ შტაბში (საქართველოს შეიარაღებული ძალები) შემავალ სამხედრო მოსამსახურეთა რაოდენობას, აღნიშნული წარმოადგენს სახელმწიფო საიდუმლოებას, რის გამოც საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს მიერ მოწოდებულია

მხოლოდ სამხედრო მოსამსახურეთა პროცენტული მონაცემები გენდერული ჭრილში რაც გამოიყურება შემდეგნაირად:

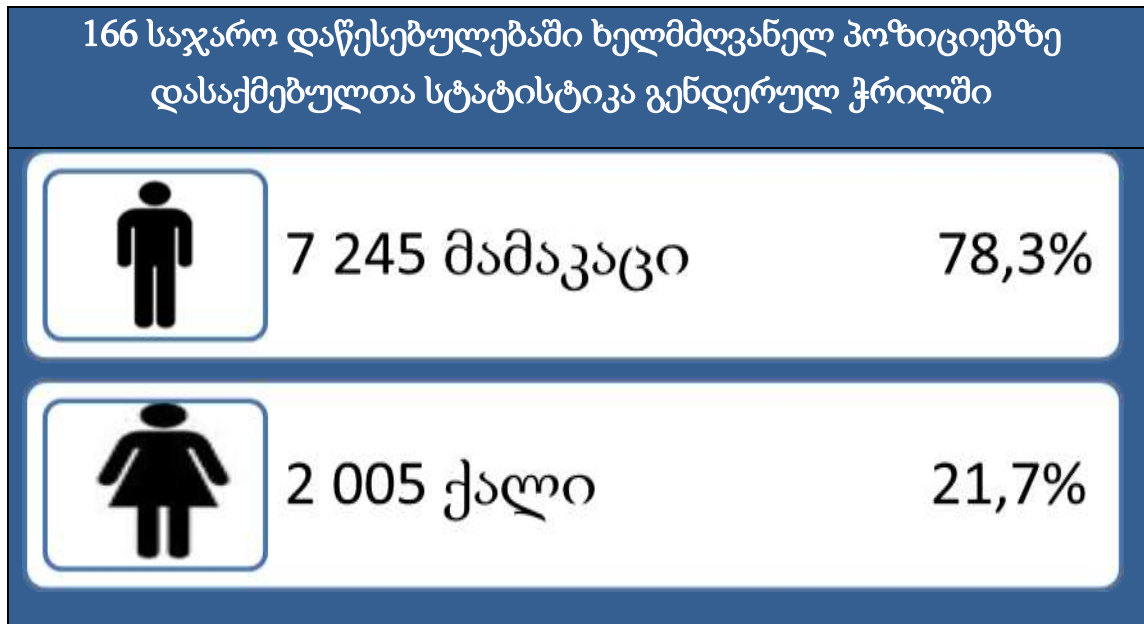
საჯარო დაწესებულებების მიხედვით დასაქმებულთა გენდერული ბალანსი განსხვავებულია. სამინისტროების ცენტრალურ და სახელმწიფო მინისტრების აპარატებში დასაქმებულთა 78,6 % მამაკაცია. თუმცა ამ ტიპის საჯარო დაწესებულებებში, დასაქმებულ მამაკაცთა მაღალი პროცენტი კვლავ განპირობებულია ძალოვან სტრუქტურებში დასაქმებულ მამაკაცთა სიმრავლით. ძალოვანი სტრუქტურების გარეშე სამინისტროების ცენტრალურ და სახელმწიფო მინისტრების აპარატებში დასაქმებულთა უმრავლესობა - 56,5%- ქალია. მსგავსი მდგომარეობაა საჯარო სამართლის იურიდიულ პირებსა და საქვეუწყებო დაწესებულებებში დასაქმებულ თანამშრომლების მაგალითზე. ზოგადად, სსიპ-ებსა და საქვეუწყებო დაწესებულებებში დასაქმებულთა შორის 67,2% მამაკაცია, თუმცა ძალოვანი სტრუქტურების გამოკლებით დასაქმებულებში ქალები ჭარბობენ და მათი მაჩვენებელი 51,7 %-ს შეადგენს.

განსახვავებული მდგომარეობაა ადგილობრივ თვითმმართველობებში (მერია, გამგეობა). მიუხედავად იმ ფაქტისა რომ თავისი საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე აღნიშნულ დაწესებულებებს ძალოვანი სტრუქტურები არ გააჩნიათ, მამაკაცთა რაოდენობა საგრძნობლად აღემატება ქალთა რაოდენობას. დასაქმებულ მამაკაცთა მაჩვენებელი 67,5%-ს შეადგენს.

დასაქმებულთა სტატისტიკა გენდერულ ჭრილში დაწესებულებების სახეების მიხედვით				
საჯარო დაწესებულების სახე				
	რაოდენობა	%	რაოდენობა	%
სამინისტროების ცენტრალური და სახელმწიფო მინისტრების აპარატები	20 199	78,6%	5 504	21,4%
ძალოვანი სტრუქტურების გარეშე	1451	43,5%	1885	56,5%
სსიპ-ები და საქვეუწყებო დაწესებულებები	20 583	67,2%	10 061	32,8%
ძალოვანი სტრუქტურების გარეშე	7 938	48,3%	8 487	51,7%
ადგილობრივი თვითმმართველობები (მერია, გამგეობა)	7038	67,5%	3383	32,5%
სხვა საჯარო დაწესებულებები	4859	62,6%	2905	37,4%
ძალოვანი სტრუქტურების გარეშე	2066	44,1%	2624	55,9%

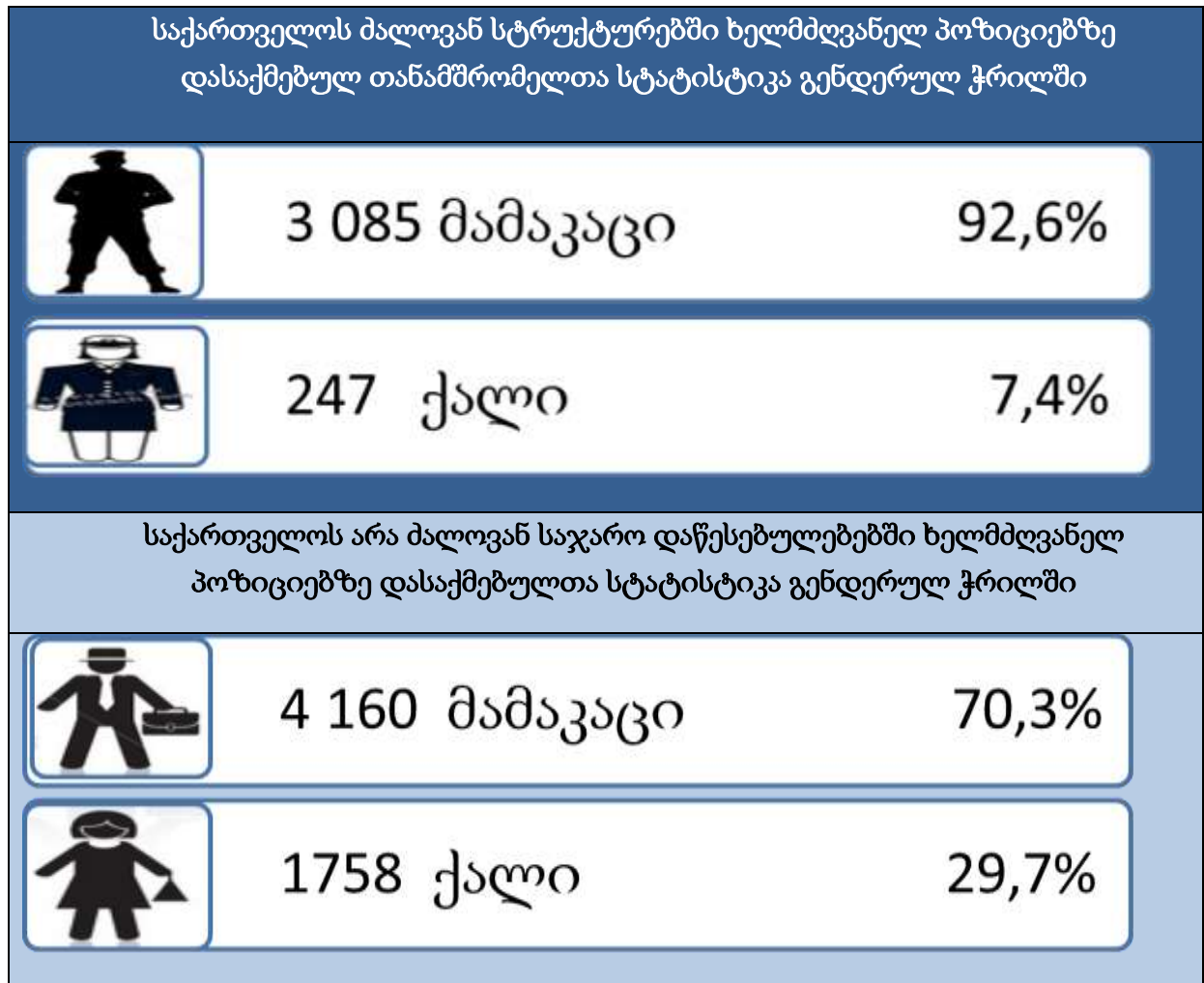
ხელმძღვანელ პოზიციებზე დასაქმებულ თანამშრომელთა გენდერული მდგომარეობა

საქართველოს საჯარო დაწესებულებებში ხელმძღვანელ პოზიციებზე (განყოფილების უფროსი და ზემოთ) დასაქმებული თანამშრომლების შესახებ სრულყოფილი ინფორმაცია მოგვაწოდა 168 საჯარო დაწესებულებამ. მიღებული დოკუმენტაციის მიხედვით ხელმძღვანელ პოზიციებზე დასაქმებულია 9 250 პირი, რომელთაგან უმრავლესობას მამაკაცები წარმოადგენენ. ხელმძღვანელ პოზიციებზე დასაქმებული მამაკაცების რაოდენობაა - 7245, ხოლო ქალების - 2005.

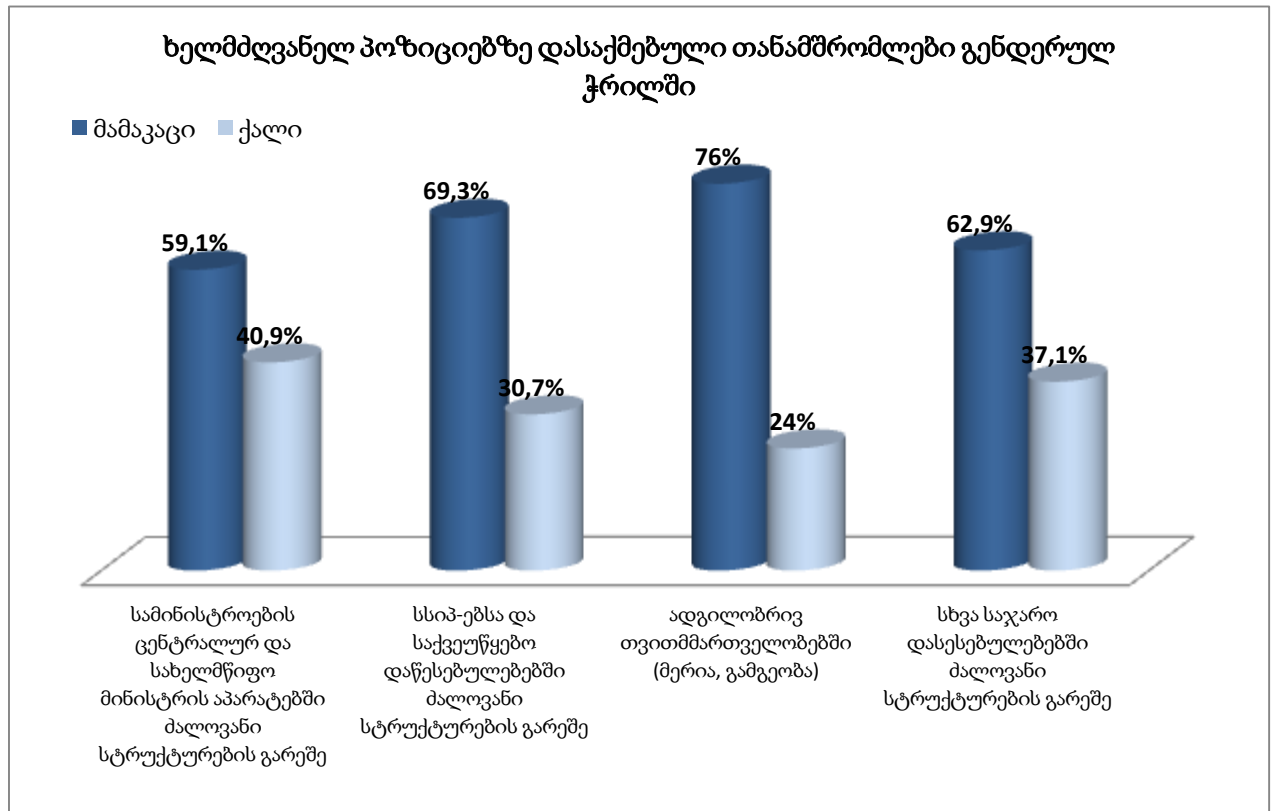
საქართველოს საჯარო სამსახურებში დასაქმებულ თანამშრომელთა გენდერული ბალანსის ანალიზისას გამოჩნდა, რომ მამაკაცთა მაღალი პროცენტი ძირითად განპირობებული იყო ძალოვან სტრუქტურებში დასაქმებულ მამაკაცთა სიმრავლით, ხოლო არა ძალოვან სტრუქტურებში ქალთა რაოდენობა თითქმის გათანაბრებული იყო მამაკაცთა რაოდენობასთან. აღნიშნული ტენდენცია ხელმძღვანელ პოზიციებზე დასაქმებულ თანამშრომლების შემთხვევაში არ შეინიშნება. ხელმძღვანელ მამაკაცთა რაოდენობა, როგორც ძალოვან, ისე არა ძალოვან საჯარო დაწესებულებებში, ძალიან მაღალია. ხელმძღვანელ პოზიციებზე დასაქმებულ თანამშრომელთა შესახებ სრულყოფილი ინფორმაცია ზემოთ მოყვანილი ძალოვანი

სტრუქტურების გარდა ასევე მოწოდებულია საქართველოს თავდაცვის გენერალური შტაბის და სასჯელაღსრულების დეპარტამენტის მიერ.

საჯარო დაწესებულებების სახეების მიხედვით ნებისმიერ შემთხვევაში ხელმძღვანელ პოზიციებზე დასაქმებულ მამაკაცთა რაოდენობა აღემატება ხელმძღვანელ პოზიციებზე დასაქმებულ ქალთა რაოდენობას. ძალოვანი სტრუქტურების ჩათვლით, ხელმძღვანელ პოზიციებზე დასაქმებულ მამაკაცთა უპირატესობა (83,4%) განსაკუთრებით გამოჩნდა სამინისტროების ცენტრალურ და სახელმწიფო მინისტრის აპარატებში, ხოლო ძალოვანი სტრუქტურების გარეშე მამაკაცების ყველაზე მეტი პროცენტული მაჩვენებელი (76%) ფიქსირდება ადგილობრივ თვითმმართველობებში (მერია, გამგეობა).

ხელმძღვანელ პოზიციებზე დასაქმებულ თანამშრომელთა სტატისტიკა გენდერულ ჭრილში დაწესებულებების სახეების მიხედვით				
საჯარო დაწესებულების სახე				
	რაოდენობა	%	რაოდენობა	%
სამინისტროების ცენტრალურ და სახელმწიფო მინისტრების აპარატებში	2 000	83,4%	398	16,6%
მაღლვანი სტრუქტურების გარეშე	389	59,1%	269	40,9%
სსიპ-ებსა და საქვეუწყებო დაწესებულებებში	2861	79,2%	798	21,8%
მაღლვანი სტრუქტურების გარეშე	1567	69,3%	694	30,7%
ადგილობრივ თვითმმართველობებში (მერია, გამგეობა)	1848	76%	585	24%
სხვადასხვა საჯარო დაწესებულებებში დასაქმებულები	536	71,6%	223	29,4%
მაღლვანი სტრუქტურების გარეშე	356	62,9%	210	37,1%

საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო

MINISTRY OF FINANCE OF GEORGIA

N 01-02/31621
19/04/2013

31621-01-02-2-201304191112

„ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტის“ დირექტორს
ბატონ გიორგი კლდიაშვილს
მის: ა.მაჭავარიანის ქ. N4

ტელ: 2996364

ბატონო გიორგი,

განვიხილეთ თქვენი 2013 წლის 29 მარტის (OPD 03/13-055) განცხადება და გიგზავნით თქვენს მიერ მოთხოვნილ საჯარო ინფორმაციებს.

ცენტრალური აპარატი

- 2013 წლის 29 მარტის მდგომარეობით საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ცენტრალური აპარატში დასაქმებულ თანამშრომელთა რაოდენობა გენდერულ ჭრილში შეადგენს 121 მამაკაცს და 146 ქალს.
- აღნიშნულ პერიოდში ხელმძღვანელ პოზიციებზე დასაქმებულ თანამშრომელთა რაოდენობა გენდერულ ჭრილში შეადგენს 29 მამაკაცს და 12 ქალს.

დასაქმებულ თანამშრომელთა ასაკი გენდერულ ჭრილში

საქართველოს საჯარო დაწესებულებებში დასაქმებულ თანამშრომელთა საშუალო ასაკის შესახებ სრულყოფილი ინფორმაცია მიღებულია 126 საჯარო დაწესებულების 31 207 თანამშრომელზე, რომელთაგან 17 479 მამაკაცია და 13 728 ქალი. მიღებული მონაცემების გამოანგარიშებით ირკვევა, რომ დასაქმებულ მამაკაცთა და ქალთა საშუალო ასაკი დაახლოებით ერთმანეთის ტოლია და გამოიყურება შემდეგნაირად:

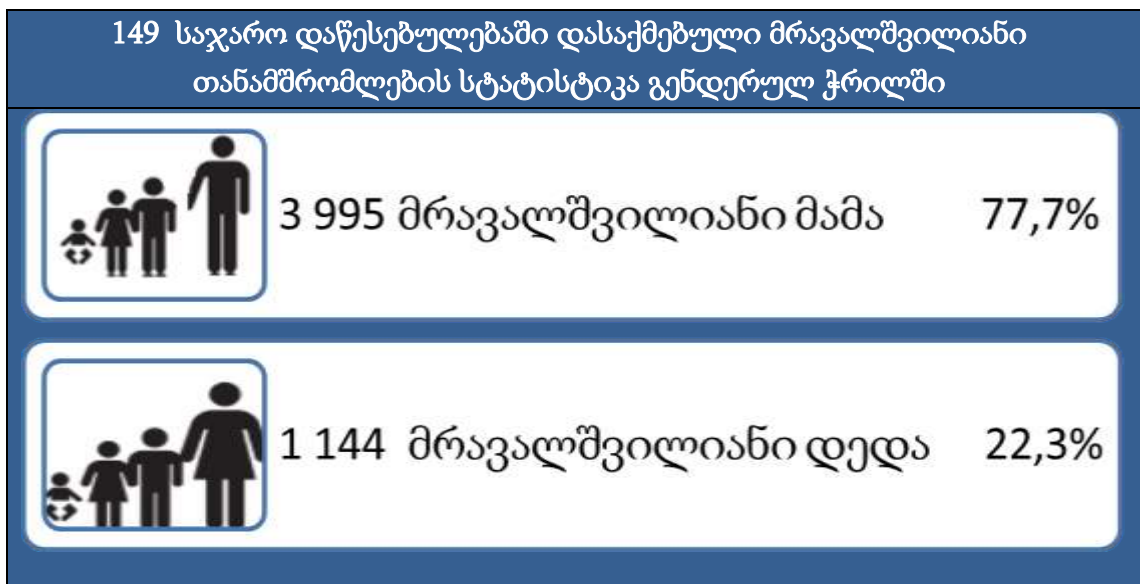
126 საჯარო დაწესებულებაში დასაქმებული თანამშრომლების საშუალო ასაკი გენდერულ ჭრილში		
	მამაკაცი	38,1 წელი
	ქალი	38,8 წელი

სხვადასხვა ტიპის საჯარო დაწესებულებებში დასაქმებულ ქალთა და მამაკაცთა საშუალო ასაკი დაახლოებით ერთი და იგივე ნიშნულზე მერყეობს. სამინისტროების ცენტრალურ და სახელმწიფო მინისტრის აპარატებში, საჯარო სამართლის იურიდიულ პირებსა და საქვეუწყებო დაწესებულებებში, ადგილობრივ თვითმმართველობებში (მერია, გამგეობა) მამაკაცთა საშუალო ასაკი მცირედით აღემატება ქალთა საშუალო ასაკს. ხოლო სხვა საჯარო დაწესებულებებში ქალთა საშუალო ასაკი 6 წლით აღემატება მამაკაცთა საშუალო ასაკს, რაც ძირითადად განპირობებულია საქართველოს სახელმწიფო დაცვის სპეციალურ სამსახურში დასაქმებული მამაკაცთა სიმრავლით, რომელთა საშუალო ასაკი 31 წელია.

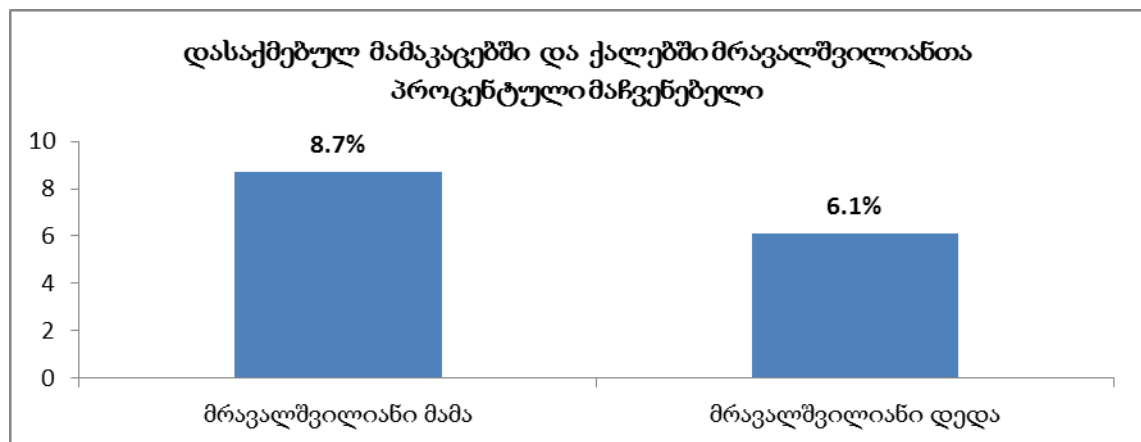
საჯარო დაწესებულებებში დასაქმებულ თანამშრომელთა საშუალო ასაკი დაწესებულებების სახეების მიხედვით		
საჯარო დაწესებულების სახე		
	საშუალო ასაკი	საშუალო ასაკი
სამინისტროების ცენტრალურ და სახელმწიფო მინისტრების აპარატებში	38,7	38,4
სსიპ-ებსა და საქვეუწყებო დაწესებულებებში	38,6	37,4
ადგილობრივ თვითმმართველობებში (მერია, გამგეობა)	39,8	39,3
სხვადასხვა საჯარო დაწესებულებებში დასაქმებულები	35,4	41,7

მრავალშვილიანი თანამშრომლების სტატისტიკა გენდერულ ჭრილში

საქართველოს საჯარო დაწესებულებებში დასაქმებული 3 და მეტი შვილის მშობელთა შესახებ ინფორმაცია მიღებულია 151 საჯარო დაწესებულებიდან. როგორც ირკვევა 64 348 თანამშრომლიდან 3 და მეტი შვილის მშობელი 5139 -ია , რომელთაგან მრავალშვილიანი დედაა 1144 , ხოლო მრავალშვილიანი მამა - 3995.

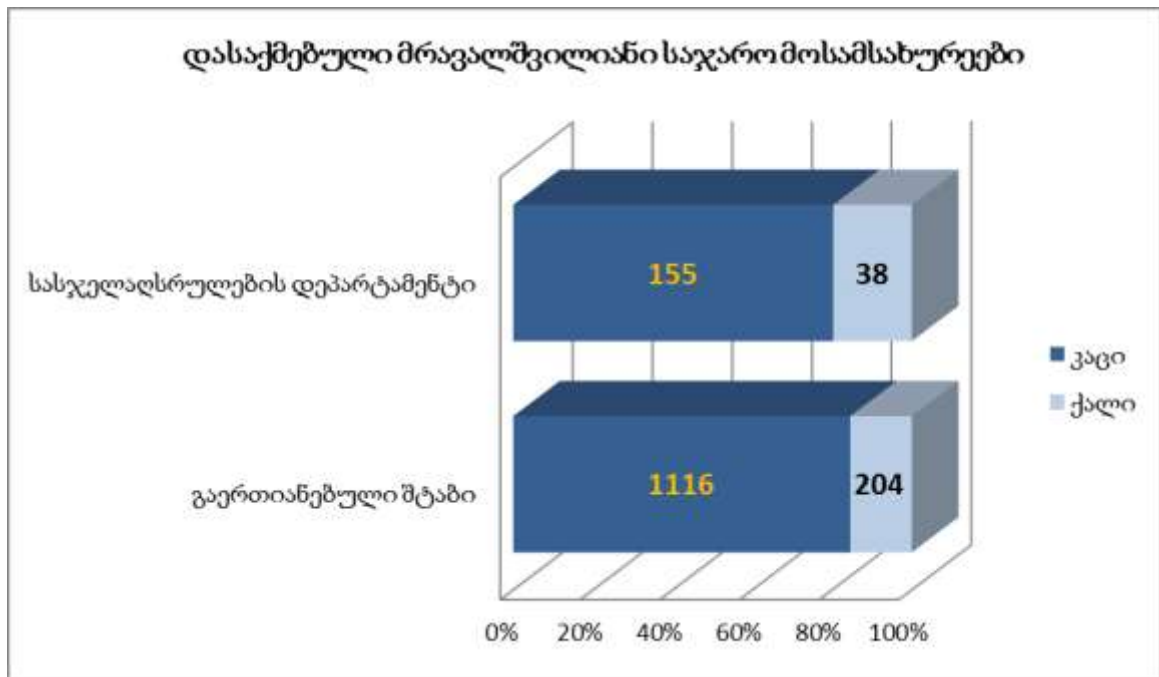
151 საჯარო დაწესებულებაში დასაქმებული მამაკაცებიდან 8,9% არის მრავალშვილიანი მამა, დასაქმებული ქალებიდან მხოლოდ 6,3% არის მრავალშვილიანი დედა.

მრავალშვილიანობის ყველაზე მაღალი პროცენტი, როგორც მამაკაც ასევე ქალ საჯარო მოსამსახურეთა შორის ადგილობრივ თვითმმართველობებში (მერია, გამგეობა) ფიქსირდება.

3 და მეტი შვილის მშობელ თანამშრომელთა გენდერული ბალანსი დაწესებულებების სახეების მიხედვით						
საჯარო დაწესებულების სახე						
	რაოდენობა	მამაკაცების %-ული წილი მრავალშვილიან თანამშრომლებში	მრავალშვილია ნი მამაკაცების %-ული წილი დასაქმებულ მამაკაცებში	რაოდენობა	ქალების %-ული წილი მრავალშვილიან თანამშრომლებში	მრავალშვილი ანი ქალების %-ული წილი დასაქმებულ ქალებში
სამინისტროების ცენტრალურ და სახელმწიფო მინისტრების აპარატებში	1658	84,9%	8,2%	294	15,1%	5,3%
სსიპ-ებსა და საქვეუწყებო დაწესებულებებში	1 478	75,9%	8%	469	24,1%	5,5%
ადგილობრივ თვითმმართველობებში (მერია, გამგეობა)	743	73,4%	12,2%	270	26,7%	9,2%
სხვადასხვა საჯარო დაწესებულებებში დასაქმებულები	116	51,1%	7,8%	111	48,9%	6%

ჩვენს მიერ ზემოთ წარმოდგენილ მონაცემებში ასახვა არ ჰპოვა საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს გაერთიანებული შტაბიდან და სასჯელაღსრულების დეპარტამენტიდან მიღებულმა მრავალშვილიან თანამშრომელთა შესახებ არსებულმა მონაცემებმა, ვინაიდან ხსენებულ დაწესებულებებში დასაქმებულ თანამშრომელთა სრული რაოდენობა ინსტიტუტისთვის უცნობია. აღნიშნულ დაწესებულებებში დასაქმებული მრავალშვილიანი მშობლების სტატისტიკა გენდერულ ჭრილში გამოიყურება შემდეგნაირად:

საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო
MINISTRY OF JUSTICE OF GEORGIA

საქართველო, ქ. თბილისი, 5138, გიორგის ქ.28 ა. კლდ.: 2 49-51-48, 2 49-59-56, ელ-ფოსტა: მინუსთა გო გო
24 a, Giorgis str., 5138, Tbilisi, Tel: 2 49-51-48, 2 49-59-56, E-MAIL: minushta.gov.ge

№40884 16 / აპრილი / 2013 წ.

ინფორმაციის თავისუფლების
განვითარების ინსტიტუტი

მის: ქ. თბილისი, ა. მაჭავარიძის ქ. №4

საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსის 37-ე მუხლისა და მე-40 მუხლის პირველი ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტის შესაბამისად, თქვენი აწლის 26 მარტის №0FD03/13-056 განცხადებასთან (რეგისტრაციის თარიღი: 29.03.2013; №01/41539) დაკავშირებით წარმოგიდგენთ შემდეგ ინფორმაციას:

10. ცენტრალურ აპარატი დასაქმებულია 3 და მეტი შვილის მშობელია 2 მოსამსახურე (ორივე მამაკაცი).

11. 2008-2013 წლებში არცერთი ადმინისტრაციული მაშინარი არ შემოსულა გათვალისწინებული თანამშრომლებისგან.

საჯარო ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის
უზრუნველყოფაზე პასუხისმგებელი პირი,
სამართალშეზღუდვების დეპარტამენტის
უფროსი

ორმე წაქვე

განთავისუფლებული თანამშრომლები

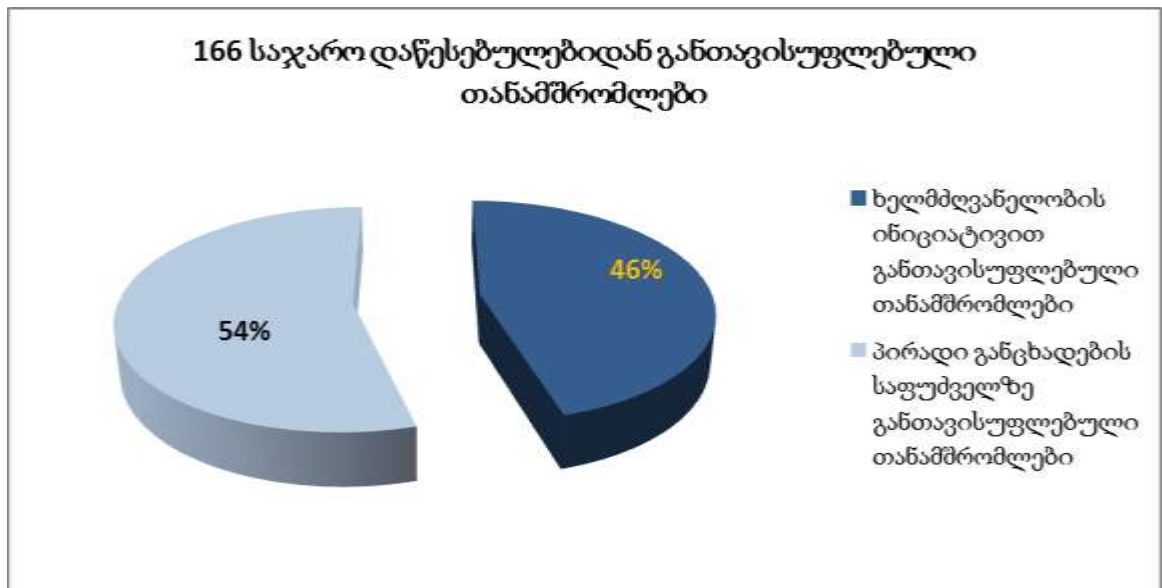
„საჯარო სამსახურის შესახებ საქართველოს კანონის“ მიხედვით საჯარო მოხელე სამსახურიდან შეიძლება გაათავისუფლოს იმ პირმა ან დაწესებულებამ, რომელსაც მისი სამსახურში მიღების უფლება აქვს. საჯარო მოხელის სამსახურიდან განთავისუფლების მიზეზი შეიძლება იყოს:

- ✓ მუხლი 94 - განთავისუფლება სამსახურის ვადის გასვლის გამო;
- ✓ მუხლი 95 - განთავისუფლება საკუთარი ინიციატივის საფუძველზე;
- ✓ მუხლი 96 - განთავისუფლება დაწესებულების ლიკვიდაციის გამო;
- ✓ მუხლი 97 - განთავისუფლება შემცირებასთან დაკავშირებით;
- ✓ მუხლი 98 - განთავისუფლება დაკავებულ თანამდებობასთან შეუსაბამობის გამო;
- ✓ მუხლი 99 - განთავისუფლება დისციპლინური გადაცდომისათვის;
- ✓ მუხლი 100 - განთავისუფლება ხანგრძლივი შრომისუუნარობისათვის;
- ✓ მუხლი 101 - განთავისუფლება ასაკის გამო;
- ✓ მუხლი 102 - განთავისუფლება მოხელის სამხედრო ან ალტერნატიულ სამსახურში გაწვევის გამო;
- ✓ მუხლი 103 - განთავისუფლება გამამტყუნებელი განაჩენის ძალაში შესვლის გამო;
- ✓ მუხლი 104 - განთავისუფლება სამსახურში მიღებისას დადგენილი მოთხოვნების დარღვევისას;
- ✓ მუხლი 105 - განთავისუფლება სხვა დაწესებულებაში გადასვლის გამო;
- ✓ მუხლი 106 - განთავისუფლება მოქალაქეობის შეცვლის გამო;
- ✓ მუხლი 107 - განთავისუფლება გარდაცვალების გამო;

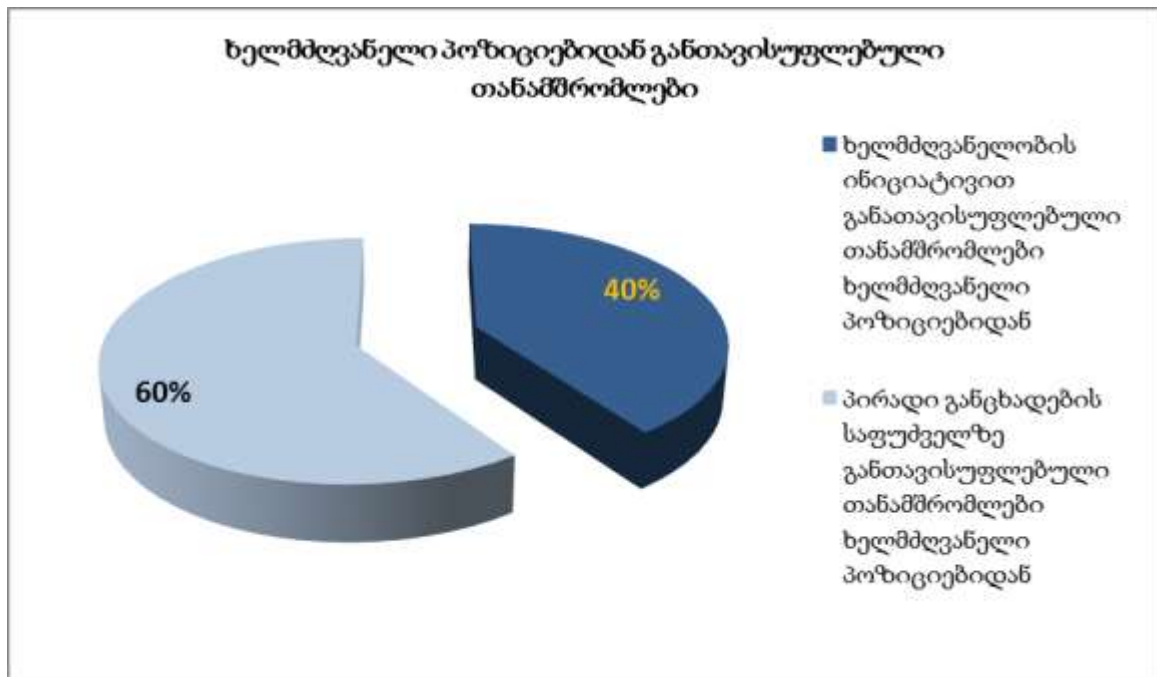
საჯარო მოხელეთა განთავისუფლების ზემოთ მოყვანილი მიზეზებიდან ინსტიტუტისათვის ინტერესის სფეროს წარმოადგენდა პირადი განცხადების საფუძველზე და ხელმძღვანელობის ინიციატივით განთავისუფლებული თანამშრომლების შესახებ ინფორმაცია.

2012 წლის 1 იანვრიდან 2013 წლის 1 აპრილამდე საქართველოს საჯარო დაწესებულებებიდან განთავისუფლებულ თანამშრომელთა შესახებ ინფორმაცია სრულყოფილად მოწოდებული იქნა

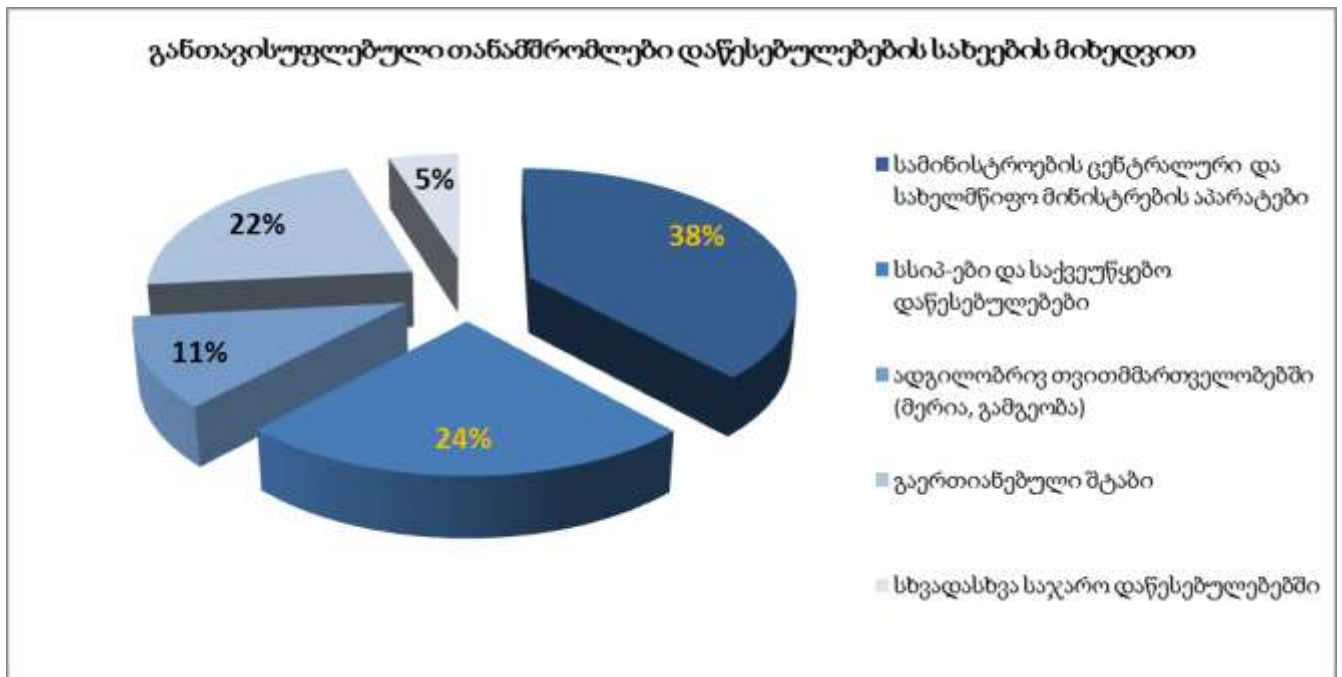
166 საჯარო დაწესებულების მიერ. მიღებული მონაცემებით ამ პერიოდის განმავლობაში სულ განთავისუფლებულია 21 506 საჯარო მოსამსახურე, რომელთაგან ხელმძღვანელ პოზიციას იკავებდა 2969 პირი. (ინსტიტუტი ვარაუდობს, რომ საჯარო დაწესებულებებიდან განთავისუფლებულ თანამშრომელთა სიმრავლე განაპირობა იმ ფაქტმა, რომ სხვადასხვა საჯარო დაწესებულების მხრიდან შესაძლებელია მოწოდებულია არა უშუალოდ ზემოთ მოყვანილი მიზეზების შედეგად დაწესებულებიდან განთავისუფლებული თანამშრომლების შესახებ მონაცემები, არამედ შიდა როტაციის ან რეორგანიზაციის შედეგად სხვადასხვა პოზიციებზე გადანაწილებული თანამშრომლების მონაცემებიც.) განთავისუფლებული თანამშრომლებიდან ხელმძღვანელობის ინიციატივით განთავისუფლებულია 9797, ხოლო საკუთარი განცხადების საფუძველზე - 11 709 თანამშრომელი.

ხელმძღვანელ პოზიციებზე დასაქმებული თანამშრომლების სამსახურიდან განთავისუფლება 1191 შემთხვევაში განხორციელდა ხელმძღვანელობის ინიციატივით, ხოლო 1778 შემთხვევაში საკუთარი განცხადების საფუძველზე.

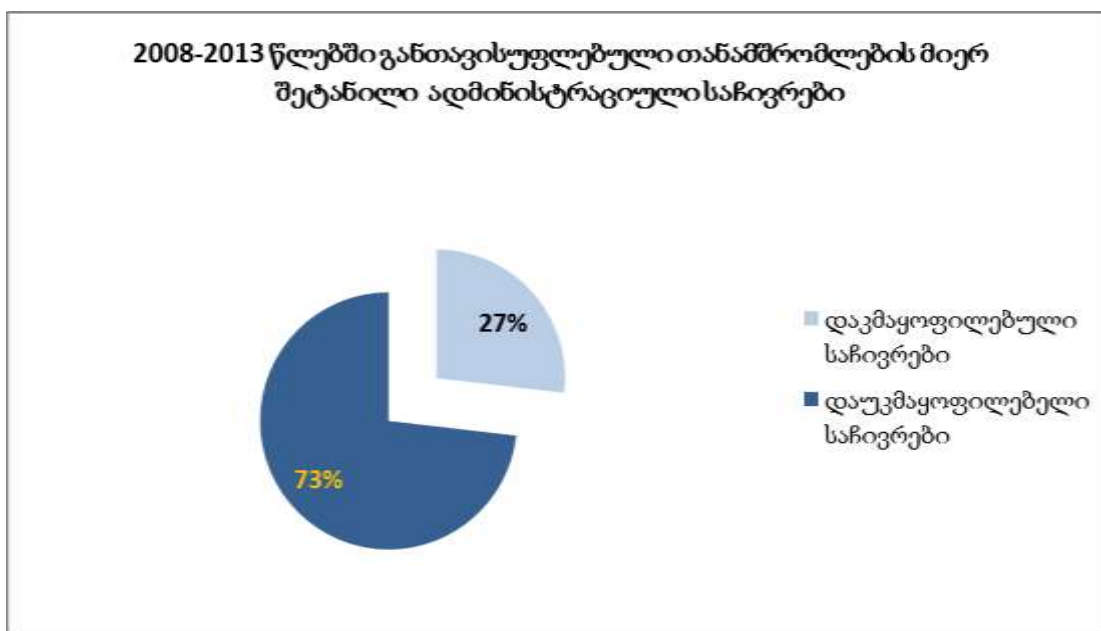

2012 წლის 1 იანვრიდან 2013 წლის 1 აპრილამდე ყველაზე მეტი თანამშრომელი განთავისუფლებულია სამინისტროების ცენტრალური და სახელმწიფო მინისტრების აპარატებიდან - **8219 საჯარო მოსამსახურე**. სამინისტროების ცენტრალური და სახელმწიფო მინისტრების აპარატებიდან განთავისუფლებულთა დიდი რაოდენობა ძირითადად განპირობებულია საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სტრუქტურული ქვედანაყოფებიდან და ტერიტორიული ორგანოებიდან განთავისუფლებულ თანამშრომელთა სიმრავლით - **6 915 საჯარო მოსამსახურე**. განთავისუფლებულ თანამშრომელთა სიმრავლით რიგით მეორეა საჯარო სამართლის იურიდიული პირები და საქვეუწყებო დაწესებულებები - **5125 საჯარო მოსამსახურე**. 2012 წლის 1 იანვრიდან 2013 წლის 1 აპრილამდე საქართველოს გაერთიანებული შტაბიდან (შეიარაღებული ძალები) განთავისუფლებულია **4 669 სამხედრო მოსამსახურე**. რაც შეეხება ადგილობრივ თვითმმართველობებს, აღნიშნულ პერიოდში განთავისუფლებული იქნა **2436 საჯარო მოსამსახურე**. საქართველოს სხვა საჯარო დაწესებულებებიდან განთავისუფლებულია **1057 საჯარო მოსამსახურე**.

საჯარო სამსახურის შესახებ საქართველოს კანონის მიხედვით განთავისუფლებულ საჯარო მოსამსახურეს შეუძლია ერთი თვის ვადაში მიმართოს სასამართლოს ადმინისტრაციული სარჩელით. აღნიშნული განთავისუფლებულ საჯარო მოსამსახურეს არ უზღუდავს ადმინისტრაციული საჩივრის გამოყენების ფორმას, რომელიც ეგზავნება უშუალოდ საჯარო დაწესებულებას.

წინამდებარე კვლევის ფარგლებში ინსტიტუტი შეეცადა გამოერკვია, რამდენად ხშირად მიმართავენ განთავისუფლებული თანამშრომლები ადმინისტრაციულ საჩივრებს. როგორც მიღებული ინფორმაციიდან ირკვევა, **2008-2013 წლებში განთავისუფლებული თანამშრომლების მიერ ადმინისტრაციული საჩივარი შეტანილი იქნა 164 შემთხვევაში, რომელთაგან განთავისუფლებული თანამშრომლების სასარგებლოდ დაკმაყოფილდა 44.**

განთავისუფლებული თანამშრომლების სტატისტიკა გენდერულ ჭრილში

2012 წლის 1 იანვრიდან 2013 წლის 1 აპრილამდე განთავისუფლებულ თანამშრომელთა უმრავლესობას წარმოადგენენ მამაკაცები - 17 905 , ხოლო განთავისუფლებულ თანამშრომელ ქალთა რაოდენობამ შეადგინა 3 601. განთავისუფლებულ თანამშრომელთა შორის მამაკაცთა დომინირება განპირობებულია იმ ფაქტით, რომ თანამშრომელთა 67% განთავისუფლებულია ძალოვანი სტრუქტურებიდან სადაც უმეტესად მსახურობენ მამაკაცები.

166 საჯარო დაწესებულებიდან განთავისუფლებული თანამშრომლები			
	მამაკაცი	17 905	83,3%
	ქალი	3 601	16,7%

საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო
MINISTRY OF INTERNAL AFFAIRS OF GEORGIA

№ 846285 07 / 05 2013 წ.

0114, თბილისი, გ.გულუსა ქ.10 ; ტელ.: (+995 32) 2411068 / ფაქსი: (+995 32) 2411005
10, .G.Gulua str, Tbilisi 0114, Georgia, Tel.:(+995 32) 2411068 / Fax: (+995 32) 2411005

ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტის
დირექტორს
ბატონ გიორგი კლდიაშვილს
მისამართი: თბილისი, ა. მაჭავარიანის ქ. N4

ბატონო გიორგი,
თქვენი მიმდინარე წლის NOPD03/13-060 განცხადების პასუხად წარმოგიდგენთ 2012 წლის პირველი იანვრიდან აღნიშნული განცხადების მიღებამდე შს სამინისტროს სტრუქტურულ ქვედანაყოფებსა და ტერიტორიულ ორგანოებში რეგისტრირებულ სტატისტიკურ მონაცემებს:

- დასაქმებულ თანამშრომელთა რაოდენობა სულ შეადგენს - 22027 პირს. აქედან, მამაკაცი - 18567, ქალი - 3460;
- ხელმძღვანელ პოზიციებზე დასაქმებულთა რაოდენობა სულ შეადგენს - 1652 პირს. აქედან, მამაკაცი - 1554, ქალი - 98;
- გათავისუფლებულ თანამშრომელთა რაოდენობა შეადგენს - 5566 თანამშრომელს. აქედან, მამაკაცი - 5049, ქალი - 517;
- ხელმძღვანელი პოზიციებიდან გათავისუფლებულ იქნა - 489, მათ შორის მამაკაცი - 469, ქალი - 20;
- პირადი პატაკის საფუძველზე დათხოვნილ იქნა შს სამინისტროს - 1349 თანამშრომელი, აქედან, მამაკაცი - 1208, ქალი - 141;
- პირადი პატაკის საფუძველზე ხელმძღვანელი პოზიციებიდან გათავისუფლდა - 283 თანამშრომელი, მათ შორის მამაკაცი - 278, ქალი - 5;

რაც შეეხება ხელმძღვანელი პოზიციებიდან განთავისუფლებულ თანამშრომლებს, ამ შემთხვევაში კიდევ უფრო მაღალი პროცენტული მაჩვენებლით არიან წარმოდგენილი მამაკაცები. ხელმძღვანელი პოზიციებიდან განთავისუფლებულია 2542 მამაკაცი და 427 ქალი.

166 საჯარო დაწესებულების ხელმძღვანელი პოზიციებიდან განთავისუფლებული თანამშრომლები			
	მამაკაცი	2542	85,6%
	ქალი	427	14,4%

საქართველოს საჯარო დაწესებულებების სახეების მიხედვით პროცენტულად ყველაზე მეტი (94,6%) მამაკაცი განთავისუფლებულია საქართველოს გაერთიანებული შტაბიდან (შეიარაღებული ძალები), ხოლო ხელმძღვანელი პოზიციებიდან პროცენტულად ყველაზე მეტი (89,7%) მამაკაცი განთავისუფლებულია ადგილობრივი თვითმმართველობებიდან (მერია, გამგეობა). განთავისუფლებული თანამშრომელი ქალების ყველაზე მაღალი პროცენტი (37,4%) ფიქსირდება არა ძალოვან საჯარო სამართლის იურიდიულ პირებსა და საქვეუწყებო დაწესებულებებში, ხოლო ხელმძღვანელი პოზიციებიდან განთავისუფლებული ქალების ყველაზე მაღალი პროცენტი (30,4%) ფიქსირდება არა ძალოვან სამინისტროების ცენტრალურ და სახელმწიფო მინისტრების აპარატებში.

განთავისუფლებული თანამშრომლები დაწესებულებების სახეების მიხედვით								
საჯარო დაწესებულების სახე	განთავისუფლებული თანამშრომლები				ხელმძღვანელი პოზიციებიდან განთავისუფლებული თანამშრომლები			
								
	რაოდენობა	%	რაოდენობა	%	რაოდენობა	%	რაოდენობა	%
სამინისტროების ცენტრალურ და სახელმწიფო მინისტრების აპარატებში	7 074	86,1%	1 145	13,9%	1 035	86,9%	156	13,1%
მაღოვანი სტრუქტურების გარეშე	742	62,8%	439	37,2%	249	69,6%	109	30,4%
სსიპ-ებსა და საქვეუწყებო დაწესებულებებში	3 776	73,7%	1 349	26,3%	593	71,2%	137	18,8%
მაღოვანი სტრუქტურების გარეშე	1715	62,6%	1024	37,4%	341	74%	120	26%
ადგილობრივ თვითმმართველობებში (მერია, გამგეობა)	1886	77,4%	550	22,6%	691	89,7%	79	10,3%
სხვადასხვა საჯარო დაწესებულებებში	751	71,1%	306	28,9%	131	78,4%	36	21,6%
მაღოვანი სტრუქტურების გარეშე	505	62,9%	298	37,1%	119	76,8%	36	23,2%
გაერთიანებული შტაბი (შეიარაღებული ძალები)	4418	94,6%	251	5,4%	92	82,9%	19	17,1%

ხელმძღვანელობის ინიციატივით განთავისუფლებული თანამშრომლების სტატისტიკა გენდერულ ჭრილში

2012 წლის 1 იანვრიდან 2013 წლის 1 აპრილამდე საქართველოს საჯარო დაწესებულებებიდან ხელმძღვანელობის ინიციატივით განთავისუფლებულია **8443 თანამშრომელი მამაკაცი** და **1354 თანამშრომელი ქალი**. ამათგან ხელმძღვანელ პოზიციებს იკავებდა **1025 მამაკაცი** და **166 ქალი**.

166 საჯარო დაწესებულებიდან ხელმძღვანელობის მიერ განთავისუფლებული თანამშრომლები			
	მამაკაცი	8443	89,2%
	ქალი	1 025	10,8%
166 საჯარო დაწესებულებიდან ხელმძღვანელობის მიერ ხელმძღვანელი პოზიციებიდან განთავისუფლებული თანამშრომლები			
	მამაკაცი	1 025	83,8%
	ქალი	166	16,2%

ხელმძღვანელობის მიერ განთავისუფლებული თანამშრომლები დაწესებულებების სახეების მიხედვით								
საჯარო დაწესებულების სახე	ხელმძღვანელობის მიერ განთავისუფლებული თანამშრომლები				ხელმძღვანელობის მიერ ხელმძღვანელი პოზიციებიდან განთავისუფლებული თანამშრომლები			
								
	რაოდენობა	%	რაოდენობა	%	რაოდენობა	%	რაოდენობა	%
სამინისტროების ცენტრალურ და სახელმწიფო მინისტრების აპარატებში	5 182	89,9%	579	10,1%	554	85,6%	93	14,4%
მაღოვანი სტრუქტურების გარეშე	129	67,5%	62	32,5%	83	65,9%	43	34,1%
სსიპ-ებსა და საქვეუწყებო დაწესებულებებში	1085	78,6%	295	21,4%	182	75,8%	58	24,2%
მაღოვანი სტრუქტურების გარეშე	522	71,1%	212	28,9%	115	68,5%	53	31,5%
ადგილობრივ თვითმმართველობებში (მერია, გამგეობა)	597	71,1%	243	28,9%	206	87,7%	29	12,3%
სხვადასხვა საჯარო დაწესებულებებში	285	66,4%	144	33,6%	61	79,2%	16	20,8
მაღოვანი სტრუქტურების გარეშე	245	63,1%	143	36,9%	60	78,9%	16	21,1%
გაერთიანებული შტაბი (შეიარაღებული ძალები)	1294	93,3%	93	6,7%	22	100%	0	0%

საკუთარი განცხადების საფუძველზე განთავისუფლებულ თანამშრომელთა სტატისტიკა გენდერულ ჭრილში

2012 წლის 1 იანვრიდან 2013 წლის 1 აპრილამდე საქართველოს საჯარო დაწესებულებებიდან საკუთარი განცხადების საფუძველზე განთავისუფლებულია 9462 თანამშრომელი მამაკაცი და 2247 თანამშრომელი ქალი, რომელთაგან ხელმძღვანელ პოზიციებს 1517 მამაკაცი და 261 ქალი იკავებდა.

166 საჯარო დაწესებულებიდან საკუთარი განცხადების საფუძველზე განთავისუფლებული თანამშრომლები			
	მამაკაცი	9462	80,8%
	ქალი	2247	19,2%
166 საჯარო დაწესებულებიდან საკუთარი განცხადების საფუძველზე ხელმძღვანელი პოზიციებიდან განთავისუფლებული თანამშრომლები			
	მამაკაცი	1 517	85,3%
	ქალი	261	14,7%

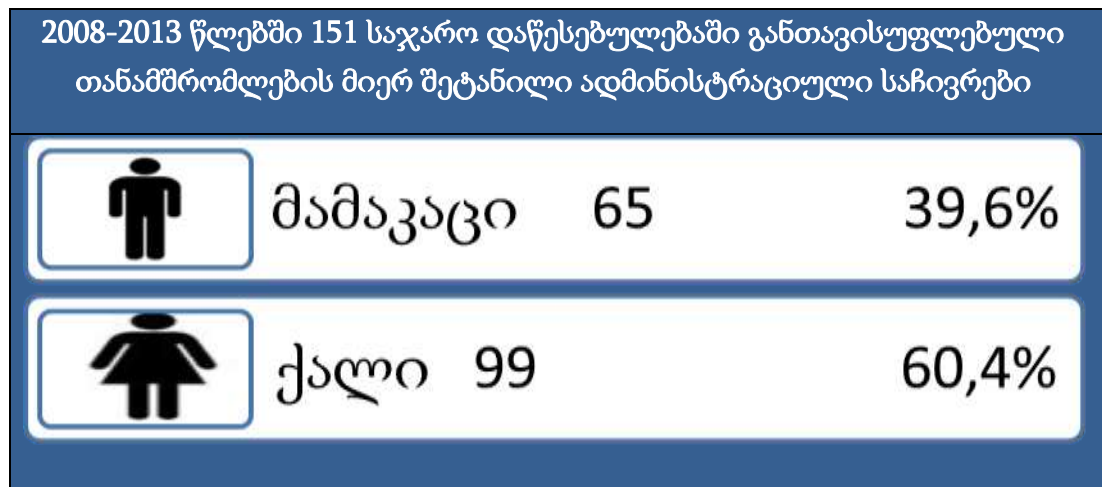
საქართველოს საჯარო დაწესებულებების სახეების მიხედვით პროცენტულად ყველაზე მეტი (95,2%) მამაკაცი საკუთარი განცხადების საფუძველზე განთავისუფლებულ იქნა საქართველოს გაერთიანებული შტაბიდან (შეიარაღებული ძალები), ხოლო ხელმძღვანელი პოზიციებიდან

პროცენტულად ყველაზე მეტი (90,7%) მამაკაცი განთავისუფლებულია ადგილობრივი თვითმმართველობებიდან (მერია, გამგეობა). განთავისუფლებული თანამშრომელი ქალების ყველაზე მაღალი პროცენტი (40,5%) ფიქსირდება არა ძალოვან საჯარო სამართლის იურიდიულ პირებსა და საქვეუწყებო დაწესებულებებში, ხოლო ხელმძღვანელი პოზიციებიდან განთავისუფლებული ქალების ყველაზე მაღალი პროცენტი (28,3%) ფიქსირდება არა ძალოვანი სამინისტროების ცენტრალურ და სახელმწიფო მინისტრების აპარატებში.

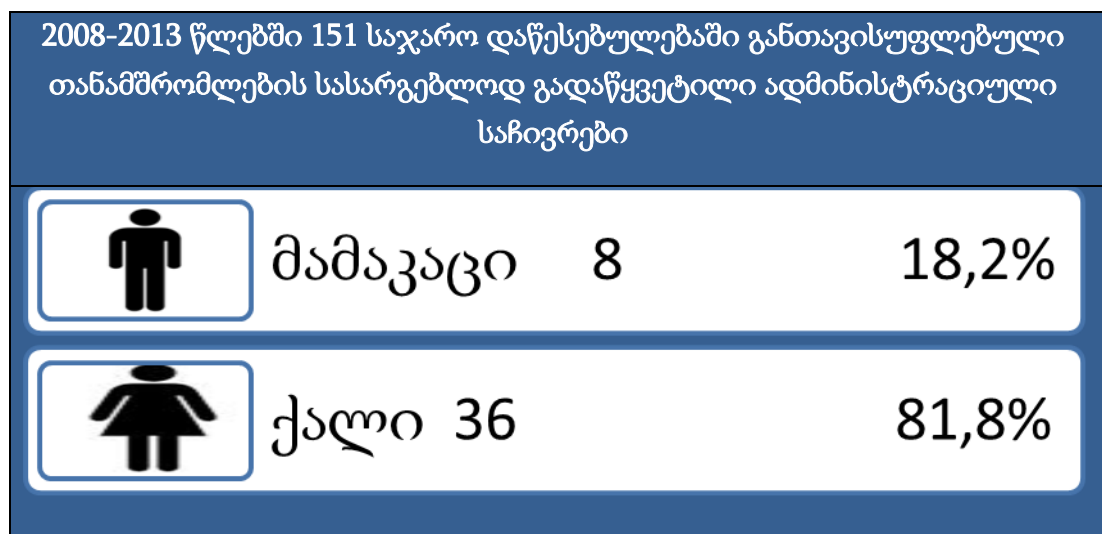
საკუთარი განცხადების საფუძველზე განთავისუფლებული თანამშრომლები დაწესებულებების სახეების მიხედვით								
საჯარო დაწესებულების სახე	საკუთარი განცხადების საფუძველზე განთავისუფლებული თანამშრომლები				საკუთარი განცხადების საფუძველზე ხელმძღვანელი პოზიციებიდან განთავისუფლებული თანამშრომლები			
								
	რაოდენობა	%	რაოდენობა	%	რაოდენობა	%	რაოდენობა	%
სამინისტროების ცენტრალურ და სახელმწიფო მინისტრების აპარატებში	1892	77%	566	23%	481	83,8%	93	16,2%
ძალოვანი სტრუქტურების გარეშე	613	61,9%	377	38,1%	167	71,7%	66	28,3%
სსიპ-ებსა და საქვეუწყებო დაწესებულებებში	2691	71,9%	1054	28,1%	411	83,9%	79	16,1%
ძალოვანი სტრუქტურების გარეშე	1193	59,5%	812	40,5%	226	77,1%	67	22,9%
ადგილობრივ თვითმმართველობებში (მერია, გამგეობა)	1289	80,8%	307	19,2%	485	90,7%	50	9,3%
სხვადასხვა საჯარო დაწესებულებებში	466	74,2%	162	25,8%	70	77,8%	20	22,2
ძალოვანი სტრუქტურების გარეშე	260	62,7%	155	37,3%	59	74,7%	20	25,3%
გაერთიანებული შტაბი (შეიარაღებული ძალები)	3124	95,2%	158	4,8%	70	72,9%	19	27,1%

განთავისუფლებული თანამშრომლების მიერ შეტანილი ადმინისტრაციული საჩივრები გენდერულ ჭრილში

2008-2013 წლებში საქართველოს 151 საჯარო დაწესებულებაში განთავისუფლებული თანამშრომლების მიერ შეტანილი 164 ადმინისტრაციული საჩივრიდან 65 საჩივარი მიეკუთვნებოდა განთავისუფლებულ თანამშრომელ მამაკაცს, ხოლო 99 ადმინისტრაციული საჩივარი შეტანილი იყო განთავისუფლებული თანამშრომელი ქალის მიერ.

აღნიშნულ პერიოდში განთავისუფლებულ თანამშრომელთა სასარგებლოდ გადაწყვეტილი საჩივრების რაოდენობა შეადგენს 44 -ს, რომელთაგან 8 შემთხვევაში დაკმაყოფილდა მამაკაცი თანამშრომლის ადმინისტრაციული საჩივარი, ხოლო 36 შემთხვევაში დაკმაყოფილდა ქალი თანამშრომლის ადმინისტრაციული საჩივარი.

საქართველოს
ეკონომიკისა და მდგრადი
განვითარების სამინისტრო

MINISTRY OF ECONOMY
AND SUSTAINABLE
DEVELOPMENT OF GEORGIA

0108 თბილისი, ჭავჭავაძის ქ. N12
12, G. Chavchava str., 0108 Tbilisi, Georgia

Tel.: (+995 32) 2 99 11 05; 2 99 11 11
Fax: (+995 32) 2 921534

№ 08/2531

04 / აპრილი / 2013 წ.

ინფორმაციის თავისუფლების
განვითარების ინსტიტუტი

სამინისტროს ადამიანური რესურსების მართვისა და სატანამშრომლობის დეპარტამენტის მიერ მოწოდებული ინფორმაციის თანახმად, თქვენი 2013 წლის 26 მარტის №OPD03/13-054 განცხადების (სამინისტროს რეგისტრაციის №7377/11; 29.03.2013წ.) პასუხად გაცნობებით, რომ 2012 წლის პირველი იანვრიდან 2013 წლის 29 მარტამდე საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროს ცენტრალურ აპარატში:

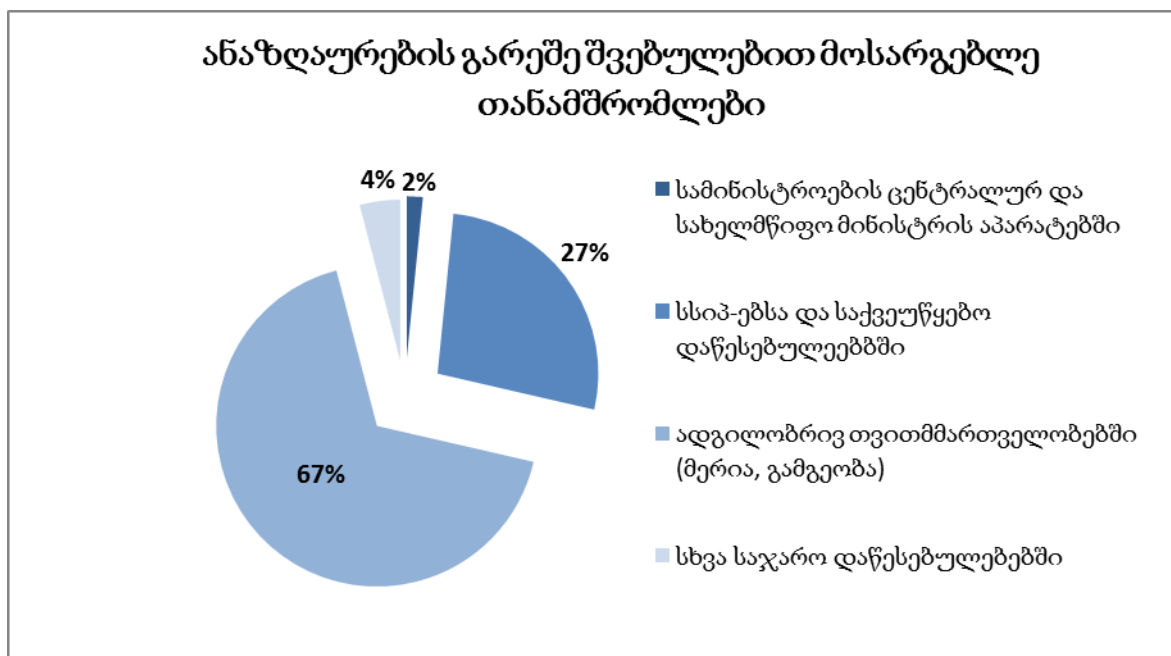
1. დასაქმებულია 117 ქალი და 97 მამაკაცი;
2. ხელმძღვანელ პოზიციებზე დასაქმებულია 36 ქალი და 28 მამაკაცი;
3. ხელმძღვანელობის მიერ გათავისუფლებულია 3 ქალი და 2 მამაკაცი;
4. ხელმძღვანელი პოზიციებიდან ხელმძღვანელობის მიერ არცერთი თანამშრომელი არ არის გათავისუფლებული;
5. პირადი განცხადების საფუძველზე გათავისუფლებულია 73 ქალი და 74 მამაკაცი. აქედან სსიპ - სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოში გადასვლასთან დაკავშირებით პირადი განცხადების საფუძველზე სამინისტროს ცენტრალური აპარატიდან გათავისუფლდა და სსიპ_ში დაინიშნა 56 ქალი და 44 მამაკაცი თანამშრომელი.
6. ხელმძღვანელი პოზიციებიდან პირადი განცხადების საფუძველზე გათავისუფლებულია 6 ქალი და 19 მამაკაცი. აქედან სსიპ - სახელმწიფო ქონების ეროვნული სააგენტოში გადასვლასთან დაკავშირებით ხელმძღვანელი პოზიციებიდან პირადი განცხადების საფუძველზე სამინისტროს ცენტრალური აპარატიდან გათავისუფლდა და სსიპ_ში დაინიშნა 5 ქალი და 9 მამაკაცი თანამშრომელი.
7. ანაზღაურების გარეშე შევსებულბით ისარგებლა 3 ქალმა და 4 მამაკაცმა თანამშრომელმა;
8. ორსულობისა და შობიარობის გამო ანაზღაურებადი შევსებულბით ისარგებლა 8 ქალმა თანამშრომელმა;
9. ბავშვის მოვლის გამო ანაზღაურების გარეშე შევსებულბით ისარგებლა 3 ქალმა თანამშრომელმა;
10. დასაქმებულ ქალთა საშუალო ასაკი არის 34 წელი, ხოლო მამაკაცების - 33 წელი;
11. დასაქმებულია შორის 3 და მეტი შვილის მშობელია 7 ქალი და 7 მამაკაცი;
12. 2008-2013 წლებში გათავისუფლებულ თანამშრომელია მიერ ადმინისტრაციული საჩივარი შემოიტანა 3

ქალმა თანამშრომელმა;

13. 2008-2013 წლებში გათავისუფლებულ თანამშრომელთა მიერ შემოტანილ ადმინისტრაციულ საჩივარზე მათ სასარგებლოდ გადაწყვეტილება არ გამოტანილა.

თანამშრომელთა შვებულება

საქართველოს შრომის კოდექსის V თავის 21 მუხლით დასაქმებულს უფლება აქვს ისარგებლოს ანაზღაურებადი შვებულებით წელიწადში არანაკლებ 24 სამუშაო დღით, ხოლო ანაზღაურების გარეშე არანაკლებ 15 სამუშაო დღით წელიწადში. ინსტიტუტი შეეცადა გამოერკვია, თუ რამდენად ხშირად სარგებლობენ საქართველოს საჯარო დაწესებულებებში დასაქმებული თანამშრომლები ანაზღაურების გარეშე შვებულებით. როგორც მიღებული დოკუმენტაციიდან ირკვევა საქართველოს 164 საჯარო დაწესებულებაში 2012 წლის 1 იანვრიდან 2013 წლის 1 აპრილამდე ანაზღაურების გარეშე შვებულებით ისარგებლა **1674 თანამშრომელმა**, რომელთაგან სამინისტროების ცენტრალურ და სახელმწიფო მინისტრის აპარატებში დასაქმებულია - 100 თანამშრომელი, საჯარო სამართლის იურიდიულ პირებში და საქვეუწყებო დაწესებულებებში - **432 თანამშრომელი**, ადგილობრივ თვითმმართველობებში (მერია, გამგეობა) - **1077 თანამშრომელი**, ხოლო სხვა დაწესებულებებში - **65 თანამშრომელი**.

საქართველოს შრომის კოდექსის VI თავის 27 მუხლით დასაქმებულს თავისი მოთხოვნის საფუძველზე ეძლევა შვებულება ორსულობის, მშობიარობისა და ბავშვის მოვლის გამო - 477 კალენდარული დღის ოდენობით. ანაზღაურებადია 126 კალენდარული დღე, ხოლო მშობიარობის გართულების ან ტყუპის შობის შემთხვევაში - 140 კალენდარული დღე. იმავე თავის 28 მუხლი ითვალისწინებს შვებულებას ახალშობილის შვილად აყვანის გამო.

საქართველოს 164 საჯარო დაწესებულებაში 2012 წლის 1 იანვრიდან 2013 წლის 1 აპრილამდე ე.წ. ანაზღაურებადი დეკრეტული შვებულებით ისარგებლა 1143 თანამშრომელმა, ხოლო არა ანაზღაურებადი დეკრეტული შვებულებით 354 თანამშრომელმა.

ანაზღაურების გარეშე შვებულებით მოსარგებლე თანამშრომლების სტატისტიკა გენდერულ ჭრილში

2012 წლის 1 იანვრიდან 2013 წლის 1 აპრილამდე ანაზღაურების გარეშე შვებულებით მოსარგებლე თანამშრომელ მამაკაცთა რაოდენობაა - 731, ხოლო ქალების - 943.

ანაზღაურების გარეშე შვებულებით მოსარგებლე თანამშრომლები		
	მამაკაცი 731	43,7%
	ქალი 943	56,3%

დაწესებულებათა სახეების მიხედვით ანაზღაურების გარეშე შვებულებით სარგებლობაში ნებისმიერ შემთხვევაში ჭარბობენ ქალები. სამინისტროების ცენტრალურ და სახელმწიფო მინისტრების აპარატებში ანაზღაურების გარეშე შვებულებით მოსარგებლე ქალთა რაოდენობამ 56% შეადგინა, სსიპ-ებსა და საქვეუწყებო დაწესებულებებში - 65,9%, ხოლო ადგილობრივ თვითმმართველობებში (მერია, გამგეობა) - 51,8%.

ანაზღაურების გარეშე შვებულებით მოსარგებლე თანამშრომელთა გენდერული ბალანსი დაწესებულებების სახეების მიხედვით				
საჯარო დაწესებულების სახე				
	ანაზღაურების გარეშე შვებულებით მოსარგებლე მამაკაცები	%	ანაზღაურების გარეშე შვებულებით მოსარგებლე ქალები	%
სამინისტროების ცენტრალურ და სახელმწიფო მინისტრების აპარატებში	46	46%	54	54%
სსიპ-ებსა და საქვეუწყებო დაწესებულებებში	147	34,1%	285	65,9%
ადგილობრივ თვითმმართველობებში (მერია, გამგეობა)	519	48,2%	558	51,8%
სხვადასხვა საჯარო დაწესებულებებში დასაქმებულები	19	29,2%	46	70,8%

ანაზღაურებადი დეკრეტული შვებულებით მოსარგებლე თანამშრომლების სტატისტიკა გენდერულ ჭრილში

საქართველოს შრომის კოდექსის მუხლი 27-ის მიხედვით, დასაქმებულს საკუთარი მოთხოვნის საფუძველზე, ეძლევა შვებულება ორსულობის, მშობიარობისა და ბავშვის მოვლის გამო. აღნიშნული ჩანაწერი წარმოადგენს ბუნდოვან განმარტებას, რამდენად ვრცელდება აღნიშნული პუნქტი ასევე დასაქმებულ მამაკაცებზე. სასურველია საქართველოს შრომის კოდექსში „ბავშვის მოვლის გამო“ გატანილი იქნას ცალკეულ პუნქტად. სწორედ ამით არის განპირობებული, რომ ინსტიტუტის მიერ საჯარო დაწესებულებებისთვის გაგზავნილ მოთხოვნაზე, ე. წ. დეკრეტული შვებულებების გამოყენების რაოდენობის შესახებ გენდერულ ჭრილში, საჯარო დაწესებულებები, ხშირ შემთხვევაში, თავიანთ მოწოდებულ მონაცემებში არ აკონკრეტებდნენ რომელი სქესის მიერ იყო აღნიშნული გამოყენებული, ვინაიდან დეკრეტული შვებულება მათთვის თავის მხრივ, ცალსახად, ნიშნავს მხოლოდ ქალის მიერ გამოყენებად უფლებას.

163 საჯარო დაწესებულებებიდან მიღებული დოკუმენტაციიდან დაზუსტებით მხოლოდ ერთ შემთხვევაში ვხვდებით მამაკაცთა მიერ აღნიშნული მიზეზით შვებულების გამოყენების შემთხვევას.

საქართველოს განათლებისა და მეცნიერებათა სამინისტრო – სსიპ განათლების პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრი
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF GEORGIA - National Center For Teacher Professional Development

N 115627

04/04/2013

ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტს

თქვენი აწ 26 მარტის #OPDO#/13-124 წერილის პასუხად, მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების ეროვნული ცენტრი წარმოგიდგენთ კორესპონდენციაში მოთხოვნილ ინფორმაციას:

8. 2012 წლის 1 იანვრიდან წერილის მიღების მომენტამდე ანაზღაურებადი დეკრეტული შვებულებით ისარგებლა: 4 ქალმა და 1 მამაკაცმა - ცენტრის თანამშრომლები, 1 ქალმა-პროგრამაში: "ასწავლე და ისწავლე საქართველოსთან ერთად" თანამშრომელი, 1 ქალმა-პროგრამის „ქართული ენა მომავალი წარმატებისთვის“ მონაწილე.

9. 2012 წლის 1 იანვრიდან წერილის მიღების მომენტამდე რამდენმა თანამშრომელმა ისარგებლა ანაზღაურების გარეშე დეკრეტული შვებულებით - არც ერთმა.

რაც შეეხება ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტის გამგეობის პასუხს, წერილში ნათქვამია, რომ საქართველოს შრომის კოდექსისას 22 მუხლში არსებული ჩანაწერის მიხედვით დადგენილი შვებულებით ისარგებლა 8 მამაკაცმა. ეს მუხლი მოიცავს ასევე დროებითი შრომის უუნარობისთვის აღებულ შვებულებას, რაც არ გვადლევს საშუალებას გავარკვიოთ შვებულება შრომის უუნარობისათვის თუ ბავშვის მოვლის გამო იქნა გამოყენებული.

ანაზღაურებადი დეკრეტული შვებულებით მოსარგებლე თანამშრომლები		
	მამაკაცი 1	0,001%
	ქალი 1134	99,999%

ყველაზე მეტი შემთხვევა ანაზღაურებადი დეკრეტული შვებულებით სარგებლობისა საჯარო დაწესებულებების სახეების მიხედვით დაფიქსირდა საქართველოს საჯარო სამართლის იურიდიულ პირებსა და საქვეუწყებო დაწესებულებებში - 655 შემთხვევა.

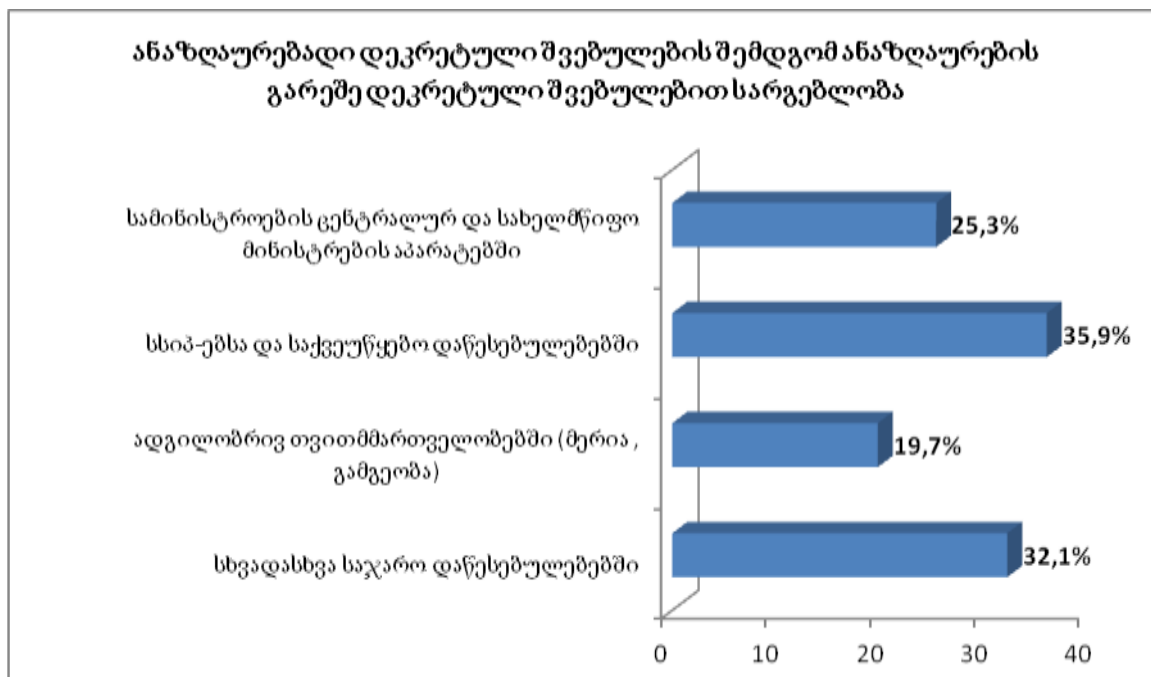
ანაზღაურებადი დეკრეტული შვებულებით მოსარგებლე თანამშრომელთა სტატისტიკა გენდერულ ჭრილში დაწესებულებების სახეების მიხედვით				
საჯარო დაწესებულების სახე				
	ანაზღაურებადი დეკრეტული შვებულებით მოსარგებლე მამაკაცები	%	ანაზღაურებადი დეკრეტული შვებულებით მოსარგებლე ქალები	%
სამინისტროების ცენტრალურ და სახელმწიფო მინისტრების აპარატებში	0	0%	249	100%
სსიპ-ებსა და საქვეუწყებო დაწესებულებებში	1	0,001 %	654	99,999 %
ადგილობრივ თვითმმართველობებში (მერია, გამგეობა)	0	0%	147	100%
სხვადასხვა საჯარო დაწესებულებებში დასაქმებულები	0	0%	84	100%

ანაზღაურების გარეშე დეკრეტული შვებულებით მოსარგებლე თანამშრომლების სტატისტიკა გენდერულ ჭრილში

2012 წლის 1 იანვრიდან 2013 წლის 1 აპრილამდე საქართველოს 163 საჯარო დაწესებულებაში ანაზღაურების გარეშე დეკრეტული შვებულებით ისარგებლა მხოლოდ 354 ქალმა.

ანაზღაურების გარეშე დეკრეტული შვებულებით მოსარგებლე თანამშრომლები		
	მამაკაცი 0	0%
	ქალი 354	100%

მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოს შრომის კოდექსით ანაზღაურებადი დეკრეტული შვებულებისთვის გათვალისწინებულია მხოლოდ 126 კალენდარული დღე, თანამშრომლები მაინც თავს არიდებენ ანაზღაურების გარეშე დეკრეტული შვებულებით სარგებლობას. როგორც მიღებული მონაცემებიდან ირკვევა ანაზღაურებადი დეკრეტული შვებულების შემდგომ ანაზღაურების გარეშე დეკრეტული შვებულებით სარგებლობს საჯარო მოსამსახურეთა მხოლოდ 31%. დაწესებულებების სახეების მიხედვით ანაზღაურების გარეშე დეკრეტული შვებულებით სარგებლობის მაჩვენებლები შემდეგნაირად გამოიყურება:

დასკვნა

უნდა აღინიშნოს, რომ უკანასკნელ პერიოდში, გენდერის საკითხებს მეტი ყურადღება ეთმობა და ხდება საკანონმდებლო დონეზე მისი რეგულირება; შემუშავებულია სამოქმედო გეგმა გენდერული თანასწორობის უზრუნველსაყოფად. მაგრამ, საჯარო დაწესებულებებიდან მიღებული შრომითი ურთიერთობების გენდერულ თანასწორობასთან დაკავშირებულ სტატისტიკურ მონაცემებზე დაყრდნობით, შეიძლება ითქვას, რომ გენდერული ბალანსის დაცვის კუთხით საქართველოს საჯარო დაწესებულებებში ჯერ კიდევ ბევრი კონკრეტული ღონისძიების გატარებაა საჭირო.

კვლევამ აჩვენა, რომ საქართველოს საჯარო დაწესებულებებში, რომლებიც არ წარმოადგენენ სპეციფიკურ ძალოვან სამსახურებს, დასაქმებულ მამაკაცთა და ქალ თანამშრომელთა რაოდენობა თითქმის გათანაბრებულია, თუმცა საპირისპირო მდგომარეობაა ხელმძღვანელ პოზიციებზე დასაქმებული თანამშრომელთა შემთხვევაში. ნებისმიერი ტიპის საჯარო დაწესებულებებში ხელმძღვანელ მამაკაცთა რაოდენობა მნიშვნელოვნად აღემატება ხელმძღვანელ პოზიციებზე დასაქმებულ ქალთა რაოდენობას.

დასასრულს გვინდა აღვნიშნოთ, რომ IDFI-ის მიერ საჯარო დაწესებულებებში დასაქმებული თანამშრომლების გენდერული თანასწორობის შესახებ კვლევა განხორციელებულია პირველად. აღნიშნული კვლევის განხორციელება საჭიროებდა ყოველი საჯარო დაწესებულებისგან გენდერულ მონაცემებთან დაკავშირებული საჯარო ინფორმაციის მოთხოვნის წერილის გაგზავნას და შემდგომში მათ მიერ მოწოდებული მეტ-ნაკლებად სრულყოფილი მონაცემების დამუშავებას. 2013 წლის 1 სექტემბერს ძალაში შევიდა, საქართველოს მთავრობის 26 აგვისტოს №219 დადგენილება „საჯარო ინფორმაციის ელექტრონული ფორმით მოთხოვნისა და პროაქტიულად გამოქვეყნების შესახებ“, დადგენილებაში ასახულია, IDFI-ის კოორდინირებით არასამთავრობო ორგანიზაციებისა და იუსტიციის სამინისტროს ანალიტიკური დეპარტამენტთან ერთად შემუშავებული მნიშვნელოვანი ინიციატივები. დადგენილება განსაზღვრავს საჯარო ინფორმაციის გამოქვეყნების სტანდარტებს, საჯარო ინფორმაციის ელექტრონული ფორმით მოთხოვნის წესსა და პროაქტიულად გამოსაქვეყნებელი საჯარო ინფორმაციის ნუსხას. აღნიშნული ნუსხის ერთ-ერთ კომპონენტს, რომლის პროაქტიული გამოქვეყნება დაევალით საჯარო დაწესებულებებს, წარმოადგენს ადმინისტრაციულ ორგანოში დასაქმებულ პირთა ოდენობა კატეგორიების მითითებით გენდერულ ჭრილში. ვფიქრობთ, აღნიშნული ვალდებულება ხელს შეუწყობს უფრო ეფექტური კვლევების განხორციელებასა და გაადვილებს მონიტორინგის გაწევას გენდერული თანასწორობის მიმართულებით.

საჯარო დაწესებულებებში დასაქმებულები გენდერულ კრილში

